

Bratislavský KURIER®

160 000 VÝTLAČKOV

www.bakurier.sk

ZADARMO

NOVINY PRE BRATISLAVČANOV A NÁVŠTEVNÍKOV HLAVNÉHO MESTA

Nábřežiu
pribudol ďalší
pamätník

str. 9

Martinský
cintorín s novým
osvetlením

str. 15

Jarolím chce
dať Slovanu
novú tvár

str. 18

Nórsky kráľovský pár pohostili pstruhom a kačacími prsiami

V Primaciálnom paláci aj v historickej budove Národnej rady na Župnom námestí sa minulý týždeň po pristáti v Bratislave zastavil nórsky kráľovský pár – Jeho Veličenstvo kráľ Harald V. a Jej veličenstvo kráľovná Sonja. Prišli na oficiálnu návštevu Slovenska.

V Primaciálnom paláci sa stretli s primátorom Andrejom Ďurkovským a jeho manželkou Františkou. V Zlatom salóne sa zapísali do Zlatej knihy Bratislavy, Jeho Veličenstvo kráľ Harald V. potom dostal najvyššie vyznamenanie hlavného mesta SR – originál zlatej známky, vydanej pri príležitosti 100. výročia prvej písomnej zmienky o Bratislave.

(pokračovanie na str. 3)

Nórsky kráľovský pár sprevádzal po historickom centre primátor Bratislavy Andrej Ďurkovský s manželkou. foto mk

Párik bielych tigrov sa po nedávnej tragédii pravdepodobne opäť rozrastie

Približne v polovici gravidity, ktorá trvá viac ako sto dní, je podľa pracovníkov bratislavskej zoológickej záhrady biela tigríca Shilang. V slovenskej metropole žije so svojim partnerom Achillesom, ktorý pripravil v septembri o život ich spoločné mláďa, len päťmesačnú Shiini - Ayu.

K tragédii došlo po tom, čo strol plechový kryt na zamrežovanom okienku vo dverách, ktoré jeho a partnerku od potomka oddeľovali. „Otcovské pudy u týchto zvierat nefungujú ako u ľudí,“ vysvetlila Katarína Matejovičová z tamojšieho Oddelenia vzdelávania a propagácie. Dodala, že sa to z času na čas stáva najmä, keď samec chce, aby samica prišla do

ruje. Zranené tigríča sa podľa Matejovičovej nepodarilo zachrániť ani napriek rýchlejšiemu zásahu zoológa a veterinára. „Táto udalosť nesmierne zarmútila všetkých pracovníkov,“ povedala ešte.

Shiini - Ayu sa Shilang a Achillesovi narodila v apríli. Matka sa o ňu zo začiatku vzorne starala, po týždni však spolu s mliekom prišla aj o materinské inštinkty. „Chovatelia našli tigríča podchladené a podvýživene, zachrániť sa ho podarilo len vďaka okamžitému zásahu veterinárov, ktorí mu podali fyziologický roztok,“ spomína Matejovičová.

Náhradnými matkami odvrnutého mláďatka sa po udalosti stali chovatelia veľkých „mačiek“, ktorí sa oň museli starať vo dne –

v noci, umelou výživou z fľašky ho krmili každé dve hodiny. Od rodičov v tom čase Shiini - Ayu oddelili, stala sa totiž pre nich cudzím elementom.

Na otázku, kedy sa v Mlynskej doline – v Pavilóne Ľudoopov - objavia dlho očakávané gorily, Katarína Matejovičová z Oddelenia vzdelávania a propagácie odpovedala, že ešte musia splniť množstvo podmienok a pripraviť veľa vecí, aby sa presun uskutočnil.

(ld)

S najväčšou pravdepodobnosťou sa pozeráte na budúci rodičov. foto ZOO Bratislava

S dlhým nosom odíde 232 kandidátov na mestských poslancov

Súčasťou zasadnutí v Zrkadlovej sieni Primaciálneho paláca sa chce stať 277 kandidátov na mestských poslancov, s dlhým nosom odíde po voľbách 232 z nich. Mestské zastupiteľstvo sa totiž v budúcom volebnom období scvrkne, namiesto súčasných osemdesiatich bude mať 45 členov.

Koľko ľudí kde kandiduje do mestského zastupiteľstva a koľkí z nich môžu uspieť:

- Čunovo** – kandidujú 2, (z)volia jedného
- Devín** – kandidujú 3, (z)volia jedného
- Devínska Nová Ves** – kandidujú 5, (z)volia jedného
- Dúbravka** – kandidujú 19, (z)volia troch
- Jarovce** – kandidujú 4, (z)volia jedného
- Karlova Ves** – kandidujú 16, (z)volia troch
- Lamač** – kandidujú 4, (z)volia jedného
- Nové Mesto** – kandiduje 21, (z)volia troch
- Petržalka** – kandiduje 73, (z)volia jedenástich
- Podunajské Biskupice** – kandidujú 9, (z)volia dvoch
- Rača** – kandidujú 12, (z)volia dvoch
- Rusovce** – kandidujú 3, (z)volia jedného
- Ružinov** – kandiduje 51, (z)volia siedmich
- Staré Mesto** – kandidujú 35, (z)volia štyroch
- Vajnory** – kandidujú 3, (z)volia jedného
- Vrakuňa** – kandidujú 13, (z)volia dvoch
- Záhorská Bystrica** – kandidujú 4, (z)volia jedného

(ld)

Nejasné vlastnícke vzťahy petržalských terás budú riešiť

Samospráva mesta sa bude snažiť o právne doriešenie nedokončených terás v mestskej časti Petržalka. Mestské zastupiteľstvo požiadalo primátora Andreja Ďurkovského (KDH), aby zabezpečil vykonanie všetkých krokov smerujúcich k právnemu doriešeniu tohto problému. Materiál predložil poslanec a starosta Petržalky Milan Ftáčnik (bez PP) podľa ktorého je dôležité, aby sa vedelo, kto je vlastníkom terás a kto sa má o ne starať. Problémom sa zaoberalo aj petržalské miestne zastupiteľstvo. Mnohé terasy boli vybudované už pred desiatkami rokov a stav viacerých už nie je vyhovujúci. Ako uviedla Viera Kimerlingová (KDH), viaceré spoločnosti vlastníkov chcú opraviť strechy garáží, tie sú však zároveň terasami ku ktorým nemajú právny vzťah. Chyba sa podľa nej stala pri prevode vlastníctva bytov. Problém spôsobuje aj fakt, že v súčasnom stave sa nevie, kto je zodpovedný za prípadný úraz občana, ak terasa nemá svojho „majiteľa“.

(rm)

Bratislava bude mať nového primátora po ôsmich rokoch

Keďže súčasný primátor Andrej Ďurkovský (KDH) už na tento post nekandiduje, dostane sa po ôsmich rokoch na čelo Bratislavy niekto iný. Ďurkovský sa stal primátorom po komunálnych voľbách v decem-

bri 2002, najväčším súperom mu vtedy bol bývalý rektor Ekonomickej univerzity Juraj Stern (kandidát SDKÚ-DS), ktorý napokon skončil na druhom mieste. V roku 2006 bola druhá Monika Flašíková – Be-

ňová (SMER-SD), ktorá dostala o 27 574 hlasov menej ako víťaz.

Aktuálne sa v súvislosti s touto pozíciou o priazeň Bratislavčanov uchádzajú siedmi kandidáti, **Marek Blaha, Jozef Bon-**

ko, Ján Budaj, Alojz Hlina, Milan Ftáčnik, Stanislav Pánis a Magda Vášaryová (uvádzame v abecednom poradí).

(ld)

Svoj post nebudú obhajovať traja starostovia

Richard Frimmel, Milan Ftáčnik a Vladimír Kubovič sú spomedzi sedemnástich starostov bratislavských mestských častí tými, ktorí sa v nadchádzajúcich komunálnych voľbách nebudú opätovne uchádzať o priazeň voličov. Nového starostu budú mať preto po 27. novembri určite v Novom Meste, Petržalke a v Záhorskej Bystrici. V jednotlivých miestnych zastupiteľstvách zasadne namiesto doterajších 391 už len 266 poslancov, o túto pozíciu sa pritom uchádza 1 052 kandidátov. Najviac záujemcov zaregistrovali v Petržalke (177), Ružinove (125) a Karlovej Vsi (107), najmenej v Devíne (17), Čunove (16) a v Jarovciach (12).

KOĽKO ĽUDÍ KDE KANDIDUJE A KOĽKÍ Z NICH MÔŽU USPIEŤ:

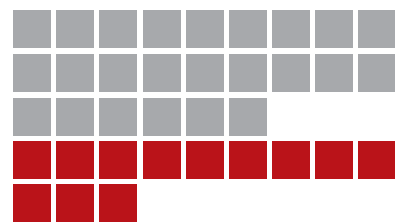
Čunovo – (16 kandidátov na poslancov, teraz ich je 9, (z)volia 7 nových)

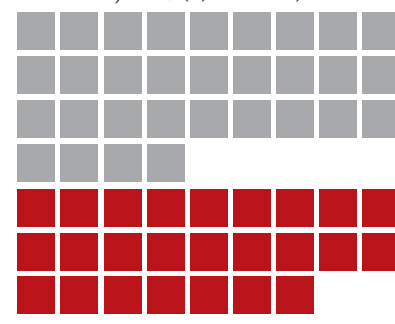
Devín - (17 kandidátov, teraz ich je 9, (z)volia 7)

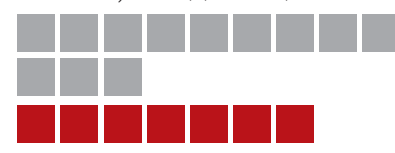
Devínska Nová Ves - (68 kandidátov, teraz ich je 24, (z)volia 12)

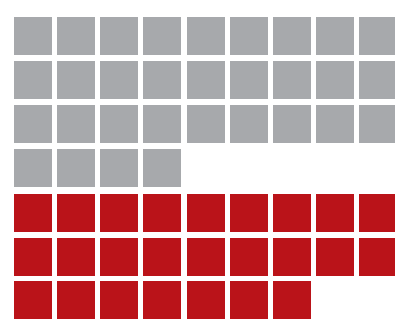
Dúbravka – (86 kandidátov, teraz ich je 31, (z)volia 25)

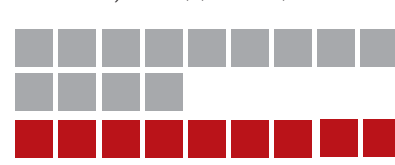
Jarovce - (12 kandidátov, teraz ich je 12, (z)volia 7)

Karlova Ves – (107 kandidátov, teraz ich je 31, (z)volia 25)

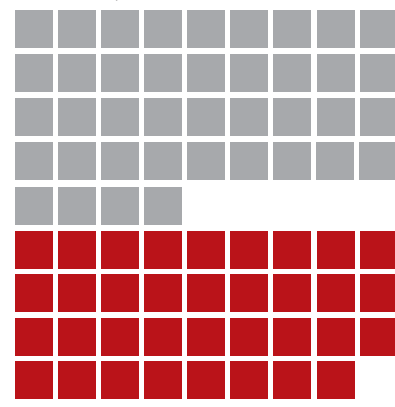
Lamač – (39 kandidátov, teraz ich je 13, (z)volia 9)

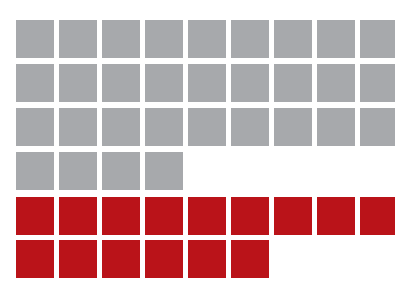
Nové Mesto - (90 kandidátov, teraz ich je 40, (z)volia 25)

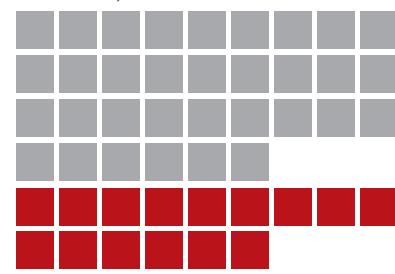
Petržalka - (177 kandidátov, teraz ich je 40, (z)volia 35)

Podunajské Biskupice – (53 kandidátov, teraz ich je 31, (z)volia 15)

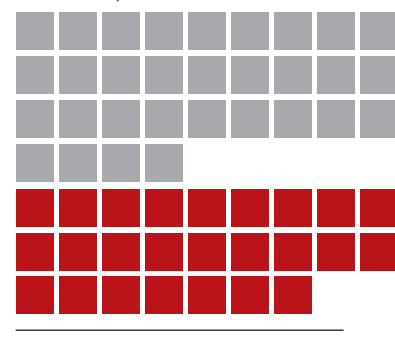
Rača – (74 kandidátov, teraz ich je 33, (z)volia 15)

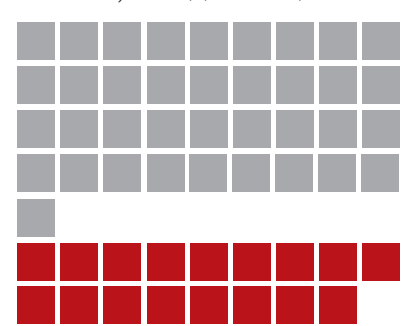
Rusovce - (20 kandidátov, teraz ich je 9, (z)volia 9)

Ružinov – (125 kandidátov, teraz ich je 31, (z)volia 25)

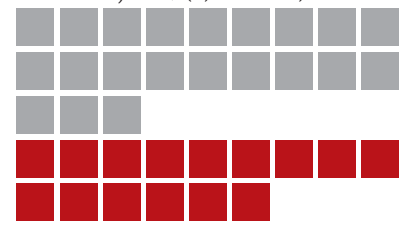
Staré Mesto - (77 kandidátov, teraz ich je 37, (z)volia 17)

Vajnory – (27 kandidátov, teraz ich je 11, (z)volia 9)

Vrakuňa - (67 kandidátov, teraz ich je 21, (z)volia 15)

Záhorská Bystrica – (35 kandidátov, teraz ich je 9, (z)volia 9)

■ teraz ich je
■ (z)volia

Vianočné trhy tento rok „poskladajú“ zo 103 stánkov

Celkovo 112 predajcov sa tento rok „rozloží“ v 103 stánkoch na Hlavnom a Františkánskom námestí, kde sa 19. novembra začínajú tradičné vianočné trhy (končia 23. decembra). Rozhodla o tom komisia pod vedením námestníčky primátora Anny Dyttertovej (KDH). Rozhodujúcimi kritériami pritom bola ponuka tovaru, referencie záujemcov a výška ponúkaného nájomného. Vianočný strom bude z Podu-

najských Biskupíc a na Hlavné námestie dorazí 2. novembra medzi 9.45 a 10. hod. Pôjde o smrek obyčajný, ktorý sa po prvý raz rozsvieti v deň začiatku vianočných trhov 19. novembra. Darcom viac ako pätnásť metrov vysokého stromu je Ľudovít Kiss, smrek rastie v tesnej blízkosti rodinného domu, ktorý jeho koreňový systém podrastá a svojou výškou ohrozuje aj majetok susedov. Na Hlavné námestie smrek prepra-

via ako nadrozmerný náklad. Bratislavčania sa opäť raz dostanú k vianočnému občerstveniu – chlebu s masťou a cibuľou, ku kapustnici, cigánskej pečienke a pečeným klobásam, pagáčom, husacím a kapustnou lokšou, okrem toho k drobnému pečivu – oblátkam, medovníkom, medu a medovine. Zapíjať to všetko budú mŕč vareným punčom, vínom a grogom. V stánkoch s darčekovými a dekoračnými

mi predmetmi (bude ich 62) nájdu návštevníci výrobky z prírodných materiálov – včelieho vosku, dreva, skla, šúpolia, prútia alebo kože. Do tohtoročného výberového konania sa prihlásilo 275 záujemcov (vlani ich bolo 249, predvlani 218), náhradníkov je desať. Do mestskej pokladnice sa vďaka vianočným trhom dostane približne 435 400 eur.

(ld)

Z OKTÓBROVÉHO ROKOVANIA MESTSKÉHO ZASTUPITEĽSTVA

Rokovanie poslancov mestského parlamentu vo štvrtok 28. októbra sa opäť skončilo predčasne. Po prerokovaní necelej štyridsiaty naplánovaných bodov programu i polhodinovej prestávke sa neprezentoval dostatočný počet poslancov, hoci viacerí boli v priestoroch pred Zrkadlovou sieňou Primaciálneho paláca. Neuznášaniaschopnosť spôsobil najmä odchod viacerých poslancov Občianskeho klubu. Ešte predtým však zastupiteľstvo diskutovalo o základných umeleckých školách a centrách voľného času i o opravách petržalských terás. Väčšinu schválených materiálov predstavovali predaje, respektíve prenájmy mestského majetku. Neprerokované body by mali poslanci posúdiť vo štvrtok 4. novembra.

Záujem o umelecké vzdelávanie sa zvyšuje

Mestské zastupiteľstvo zoberalo na vedomie Správu o výchovno-vzdelávacej činnosti, jej výsledkoch a podmienkach základných umeleckých škôl a centier voľného času za školský rok 2009/2010. Dvanásť základných umeleckých škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti hlavného mesta navštevovalo v uplynulom školskom roku takmer 9500 detí. Najvyšší počet novoprijatých žiakov mala ZUŠ Exnárova. V tejto súvislosti sme oslovili predsedníčku komisie pre školstvo a vzdelávanie mestského zastupiteľstva **Vieru Kyselíkovú** (OK).

Teší ma zvýšený záujem detí o činnosť v základných umeleckých školách i centrách voľného času. Je to aj zásluhou kvalitnej práce riaditeľov a pedagógov týchto školských zariadení. Myslím si, že väčšina z nich robí až nad rámec svojich pracovných povinností, robia to s láskou a zánietením.

S akými problémami ste sa stretávali a čo spravila samospráva pre ZUŠ a CVČ?

Najväčšie problémy boli s budovami, pričom ešte nie všetky sú dôsledne doriešené. Keď prechádzali školy v roku 2002 do kompetencie samosprávy, mnohé budovy boli vo veľmi zlom stave. Bolo treba do nich investovať nemalé prostriedky. V rámci komisie sa nám za uplynulé 4 roky darilo bojovať za to, aby budovy a priestory pre deti v rámci ZUŠ a CVČ sa dali do poriadku a zdokonaľovali sa. Samospráva preinvestovala vyše 500 000 eur. Viaceré ZUŠ-ky už boli zrekonštruované, mnohé sú v realizácii. Pri mnohých školách sa nám priestory podarilo rozšíriť. Je pravda, že je oveľa väčší záujem o umelecké a záujmové vzdelávanie detí ako môžeme kapacitne pokryť. Je to dobré znamenie, že školy výborne pracujú a rodičia si uvedomujú, že umelecké školstvo podáva veľmi dobré výkony a chcú, aby sa ich deti vzdelávali a umelecky rástli. To je pozitívnym znakom.

Dve mestské časti dostanú budovy miestnych úradov

Mestské časti Rača a Devínska Nová Ves dostanú na základe rozhodnutia mestských poslancov bezodplatne do svojej správy budovy miestnych úradov spolu s príslušnými pozemkami. Ide o majetok hlavného mesta, ktoré miestne samosprávy potrebujú na výkon svojich funkcií. V júli schválili mestskí poslanci prevod

budov miestnych úradov pre Čunovo, Dúbravku, Nové Mesto, Podunajské Biskupice, Raču, Rusovce a Ružinov. V októbri mestský parlament podporil bezodplatný prevod budov materských a základných škôl spolu s pozemkami na 16 mestských častí.

(rm)

Odpustili dlh Karloveskému tanečnému centru

Mestské zastupiteľstvo podporilo návrh troch poslancov - Petra Lenča, Martina Bertu (obaja KDH) a Tibora Mervu (OK) - na odpustenie dlhu vo výške takmer 33 000 eur Karloveskému tanečnému centru za prenájom priestorov v objektu KOTVA na Jurigovom námestí v rokoch 2006-2007.

Na podrobnosti sme sa opýtali jedného z predkladateľov, poslanca za Karlovu Ves **Tibora Mervu** (OK).

Karloveské tanečné centrum poznám ešte od môjho pôsobenia vo funkcii zástupcu starostu Karlovej Vsi. Karloveská samospráva vždy pomáhala KTC s cieľom, aby deti zmysluplne trávili voľný čas. V roku 2005 si KTC prenajalo od mesta priestory v objekte Kotva so zámerom prerobiť tieto priestory pre potreby mladých tanečníkov. Zámer sa však nezre-

alizoval, pretože sa nepodarilo získať potrebné finančné prostriedky na rekonštrukciu. Preto KTC priestory v roku 2007 vrátilo mestu. Predtým však do ich zhodnotenia - búracie práce, likvidácia odpadu, odstránenie havarijných nedostatkov - preinvestovalo vyše 40 000 eur. Odpustený, takmer 33-tisícový dlh, tvorí neuhradené nájomné, nedoplatok na úhradách za služby spojené s užívaním priestorov plus zmluvná pokuta a úroky z omeškania. Mesto tak odpustí takmer 33 000 eur, avšak priestory boli zhodnotené o vyše 40 000 eur. Jednalo sa vlastne o vyrovnanie pohľadávok. Rozdiel bývalý nájomca nebude od mesta požadovať. Ak by sme dlh neodpustili, KTC by to položilo, čo by malo negatívny dosah na voľnočasové aktivity našich detí a mládeže.

Mestské zastupiteľstvo schválilo väčšinu predajov, respektíve prenájmov pozemkov. Predaj pozemkov pod OD Centrum v Karlovej Vsi však neprešiel. Prečo ste hlasovali proti?

Ja nie som stavbár, ale viem, že kým sa pozemok nepredá, nie je možné na ňom postaviť nič iné, napríklad bytový dom. Obávam sa, že po prípadnom odpredaji by sa tam mohol postaviť obytný dom a mohlo by dôjsť k zániku supermarketu, ktorý je jediný svojho druhu v širokom okolí a obyvatelia sú s jeho sortimentom a službami veľmi spokojní.

Mesto nechce bývalú vojenskú základňu ani zadarmo

Mestskí poslanci neschválili bezodplatný prevod areálu bývalej vojenskej základne v katastrálnych územiach Devín a Devínska Nová Ves, ktorý je v správe ministerstva obrany, na mesto. Ide o súbor nehnuteľností v chránenej krajinnnej oblasti Devínska Kobyla. Rezort

obransy však ponúka najmä stavby, nie pozemky, ktorých časť je vo vlastníctve samosprávy. Viacerí poslanci hovorili o možnosti budúceho využitia areálu ako miesta pre oddych a voľný čas. Problémom sú však vysoké náklady na odstránenie existujúcich stavieb.

Októbrové zastupiteľstvo MČ Bratislava-Ružinov

Nedoriešený návrh ružinovského rozpočtu zdedia noví poslanci

Aj noví členovia ružinovského zastupiteľstva sa budú zaoberať návrhom rozpočtu mestskej časti na roky 2010 - 2012, ktorý tí súčasní na poslednom stretnutí na popud Viktória Jančoškovej (SDKÚ-DS) z rokovania stiahli. „Z taktických dôvodov, nechajme to už na tých ďalších,“ požiadala kolegov o podporu. Proti boli štyria z nich, traja sa hlasovania zdržali.

K téme sa potom ešte v bode Rôzne vrátil Peter Hrapko (SMER-SD), ktorý povedal, že má vo vzťahu k ďalším zastupiteľom nepríjemný pocit z toho, že rok 2010 zostane neuzatvorený. „Nie je to dobrý signál o tom, ako sme pracovali,“

poznámenal.

Diskusia o spomínanom návrhu rozpočtu sa v Ružinove ťahala mesiace, poslanci odmietli hneď niekoľko jeho verzií. Jeho odporcovia autorom vyčítali, že nie je výsledkom konsenzu, poukazovali na to, že stojí na hlinených nohách, že príjmová časť visí vo vzduchu, že priveľa peňazí ide na verejné obstarávanie, a že šetriť by sa malo inde. Starostovi Slavomírovi Drozdovi (SMER-SD) sa zase po jednom takomto odmietnutí zdalo, že poslanci prezentovali len všeobecné vyjadrenia, aby sa viac šetrilo, nepredkladali však konkrétne pozmeňovacie návrhy.

Kultúrny stánok na Trnávke zostáva zatiaľ prázdny

Občianske združenie Slovo života International Bratislava sa uchádza o prenájom nebytových priestorov v Dome kultúry Trnávka na Bulharskej 60. Jeho členovia by tam totiž radi sprevádzkovali základnú školu na kresťanskom základe, kde by sa v zvýšenej miere vyučovala angličtina. Ružinovskí poslanci najprv tento bod z rokovania stiahli, čo inicioval Valentín Mikuš (OK), napokon o ňom v závere predsa len hlasovali. Priestory ale spomínanému združeniu nepriklepli.

„Dom kultúry je prázdny, Slovo života do neho chce zainvestovať približne 50 000 eur, v budú-

nosti by ho aj zateplili,“ prihovril sa zastupiteľstvu jeden z jeho členov. Ďalší oznámil, že veľká sála v ňom sa môže v budúcnosti využívať viacúčelovo, že ju určite nezrušia. „Môže sa v nej hrať divadlo, tancovať, cvičiť,“ načrtnol rôzne možnosti.

„Materiál som dal z rokovania stiahnuť preto, lebo predsa nebudeme rozhodovať o dvadsaťročnom prenájme, a zaväzovať tým mestskú časť na ďalších dvadsať rokov,“ vysvetlil sklamaným záujmom Mikuš. „Môže sa o tom rozhodnúť na ďalšom zastupiteľstve,“ povedal.

(ld)

Návšteva nórskeho kráľovského páru

(dokončenie zo str. 1)

Do historickej budovy Národnej rady sa vzácní hostia premiestnili kvôli slávnostnému banketu na ich počesť. Kráľovský pár privítal prezident Ivan Gašparovič s manželkou Silviou. Pre 120 hostí tam pripravili štvorchodové menu a značkové vína. Okrem iného si mohli pochutíť na trojvariácii predjedla z pstruha (na terine z pstruha s tokajským prelivom, zľahka zaúdenom pstruhovi s kaviárom a tenkých plátkoch z marinovaného pstruha s čerstvým kôprom a medovou horčicou) a hlavnom chode - kačacích prsiach (napríklad tých grilovaných, marinovaných v pomarančovej šťave, podávaných s červenou kapustou s karamelizovanými gaštanmi a restovanými žemľovými knedličkami).

Jej Veličenstvo kráľovná Sonja navštívila neskôr so Silviou Gašparovičovou Hydroterapeutické centrum Gaudeamus na Mokrohájskej ulici, kde sa prešli dielňami, v ktorých v tom čase pracovali žiaci. Vzápätí sa presunuli k terapeutickému bazénu, v závere sa obidve podpísali do pamätnej knihy.

(ld)

Fontány postupne poodpájali

Fontány v meste prešli na zimný režim, správca - Mestský investor pamiatkovej obnovy - Paming - ich postupne poodpájali. Najdlhšie fungovala Rolandova a Ganymedova fontána.

V Bratislave je viac ako 130 fontán, Paming spravuje štyridsať z nich, okrem toho jedenásť pitných fontánok a tri studne. „V tomto roku ich bolo v prevádzke 36, štyri fontány sú nefunkčné,“ informovala primátorova hovorkyňa Beatrice Hudáková - Szabóová. Ide o tú na Námestí slobody, na Námestí Martina Benku, na Uránovej a Borskej ulici. Aby mohli znovu fungovať, museli by zrekonštruovať ich stavebnú aj technologickú časť.

Prevádzka a údržba fontán vyjde mesto na 149 400 eur ročne. „Paming na jar odborne prehliadol elektrické zariadenia fontán s vyhotovením revízných správ, montovali sa čerpadlá, podľa potreby sa vymieňali tlesenia, ventily,“ povedala Hudáková - Szabóová. Väčšinou sa pracovalo v strojovniach v podzemí. „Podľa potreby sa upravil aj vonkajší vzhľad fontán. Väčšie opravy si vyžiadala Ganymedova fontána, ktorú kompletne očistili a zakonzervovali vrátane plastík, opravovala sa takzvaná Cikačia fontána na nádvorí Uršulínskej ulice, na fontáne Žena s krčahom na Františkánskom námestí vymenili elektroinštaláciu,“ pokračovala hovorkyňa. Obnovy sa „dočkala“ aj fontána Lev s erbom na Námestí SNP.

(ld)

INZERCIA

Týždeň úcty k starším

Vážení spoluobčania,

Počas tohto volebného obdobia som ako poslanec často navštevoval Kluby dôchodcov. Energia a sviežosť myšlienok našich seniorov ma mnohokrát, ako relatívne mladého človeka, doslova prekvapili. Stali ste sa mi vzorom v tom, ako aktívne prežívať svoj život a ako ho nepremrhať nezmyselnými myšlienkami. Ako poďakovanie všetkým seniorom zo Starého Mesta a súčasne pri príležitosti októbra – mesiaca úcty k starším si vás dovoľujem pozvať na predstavenie „Stretnutie s operetou“, ktoré sa uskutoční 19.11.2010 o 17.00 v Bábkovom divadle na Dunajskej ulici 36. Vstup je zdarma. V prípade veľkého záujmu predstavenie zopakujeme v novembri. S úctou,

Martin Borguľa
Kandidát na starostu
Bratislava Staré Mesto

V Petržalke tečie mlieko z druhého automatu

Druhý mliečny automat sa v Petržalke objavil pred vchodom do hypermarketu Tesco na Pánónskej ceste. Ľudia si v ňom môžu kúpiť chladené surové kravské mlieko, ktorého kvalitu sledujú a vyhodnocujú každý deň.

Prvý automat s mliekom sprádzkovali v Petržalke v júni pred Ternom na Bratskej ulici. Sprádzkovač ho odvtedy musel niekoľkokrát dočasne odstaviť, poškodili ho totiž vandali.

Teraz sú obidva prístroje pod nepretržitým dohľadom.

Na Draždiaku už stromy nerúbu

Na Draždiaku už stromy nerúbu, petržalský starosta Milan Ftáčnik totiž podpísal rozhodnutie, ktorým miestna samospráva zastavila konanie vo veci výrubu drevín v tých končinách. To je spojené s vybudovaním technickej a dopravnej infraštruktúry pre celomestský oddychový park.

Bratislavský magistrát vzal žiadosť o výrub stromov späť, do projektu chce zapracovať zásadné pripomienky obyvateľov a dotknutých inštitúcií. Ide predovšetkým o vypustenie výstavby Protihlukového valu pozdĺž Kutlíkovej ulice.

(ld)

Pýtali sme sa kandidátov na starostu Starého Mesta

Niekoľko týždňov sme mali možnosť sledovať v médiách kauzu ohľadom „zvláštneho“ pridelovania bytov, a to prevažne v Starom Meste. Kauza jej mediálna podpora prinášala každým dňom nové a nové skutočnosti, ktoré ďaleko presiahli jej prvotnú lokálnu úroveň. Ostro kritizovaný sa stal najmä súčasný starosta Andrej Petrek, ale a jeho predchodcovia Peter Čiernik, či Andrej Ďurkovský. Pred komunálnymi voľbami sa tak z toho stala rázom jedna z kľúčových tém, na ktorú sme sa opýtali ďalších kandidátov na post – ktorý bol toľko terčom kritiky. Otázky zneli:

- 1. Kandidujete na post starostu Starého Mesta, ktoré v posledných týždňoch zažilo „nepopulárnu slávu“ vo forme kauzy s pridelovaním bytov. Aký je váš postoj k nej?**
- 2. Vedeli ste, akým spôsobom sa dlhé roky pridelujú staromestské byty?**
- 3. Žiadali ste vy alebo člen vašej rodiny niekedy o byt? Vyhoveli vám?**
- 4. V prípade vášho zvolenia, aké opatrenia navrhnete, aby sa niečomu podobnému zabránilo v budúcnosti?**

Martin Borguľa

(SMER-SD, Most-Híd, Strana zelených Slovenska)

1. Prvou reakciou človeka so základným zmyslom pre spravodlivosť môže byť najmä znechutenie. Môj pocit odporu a znechutenia je znásobený falošnosťou odznievajúcich vyjadrení dotknutých. Mestská časť Staré Mesto nesie ťarchu, historický dlh reštitúcií. Obyvateľov, nájomcov, zasiahnutých novými krivdami odčítaním starých. Na stoloch, či skôr v koši pod stolom sa zrejme roky hromadili žiadosti o pomoc obyvateľov bývajúcich v katastrofálnych podmienkach často nedôstojných človeka v 20. storočí. Žiaden z predchádzajúcich starostov alebo primátorov nebol ochotný pomôcť obyvateľom svojho mesta. Radšej pridelovali svojim partajníkom, umelcom, či úradníkom namiesto odmeny za vykonanú prácu (alebo len lojalnosť?). Všetci títo ľudia však mali možnosť získať byt komerčným spôsobom, povedzme prostredníctvom hypotekárneho úveru. Takúto možnosť však ľudia zo sociálne slabších vrstiev nemali.

2. Nie, nevedel. Celé rozhodovanie sa dialo za dverami starostovej kancelárie, bez akejkoľvek vedomosti zastupiteľstva. Zainteresovaní boli iba blízki poslanci zväčša zvolení za SDKÚ.

3. Nie, nikdy.

4. Riešenie systému pridelovania nie je zložité, zložité je vysporiadať sa s nečestným správaním. To sa dá eliminovať procesom skúmania potrebnosti žiadateľa a nastavením parametrov, ktoré musí splniť. Čo sa týka povinnosti predáť obecný byt, ak o to nájomca požiadajú, v prvom rade musí zastupiteľstvo vyhlásiť nájomné byty, ktoré bude vlastnými prostriedkami rekonštruovať, za byty trvale nájomné. Nebude už prenajímať byty nespôsobilé užívať a povoľovať investície nájomcom s cieľom byt odkúpiť. Pokiaľ by som sa stal starostom, verejne sa zaväzujem, že vytvorím komisiu, ktorá bude zlože-

ná nielen z poslancov, ale aj z členov združenia právo na bývanie a bude mať minimálne 12 členov. Táto komisia bude skúmať objektivitu sociálnej situácie žiadateľa a o každom pridelení bude vopred informovať zastupiteľstvo, aj verejnosť.

Andrej Petrek (nezávislý)

1. Takzvanú kauzu otvorilo obvinenie, že som pridelil byty hneď na druhý deň po doručení žiadosti na úrad, alebo dokonca ešte skôr, než na úrad prišli. Preukázal som, že to nie je pravda. Nie je pravda ani to, že miestny úrad prijal niektorú zo žiadostí v deň pracovného pokoja. Verím, že všetci, ktorí sa o túto tému zaujímali, pochopili, že mestská časť Bratislava-Staré Mesto prenajaté byty nemohla prevádzkať do osobného vlastníctva dovtedajších nájomníkov za inú cenu, než aká je stanovená v zákone č. 182/1993. Takýmto spôsobom bolo v Starom Meste od roku 1993 prevedených do osobného vlastníctva nájomníkov okolo 12 000 obecných bytov.

Celá „kauza“ sa teda napokon zúžila na 37 bytov, ktoré som v tomto volebnom období pridelil na základe podanej žiadosti, z toho 17 zamestnancom úradu. Chcem zdôrazniť, že išlo o zdevastované byty ich predchádzajúcimi užívateľmi. Rovnaké byty som ponúkol členom občianskeho združenia Právo na bývanie. Ich doterajšia reakcia je asi taká, že by som im mal dať po milión, aby také byty boli ochotní prijať. To len potvrdzuje, že vyhoréte, plesnivé, zatečené a iným spôsobom zničené priestory pridelené ako byty, boli pre mestskú časť reálnou ťarchou! Nikomu z tých, čo ich prijali, sme nedali na rekonštrukciu ani cent. Naopak, všetci uhradili dlžoby, ktoré po sebe zanechali bývalí nájomníci, a pre mestskú časť sa stali nevymožiteľnými pohľadávkami.

Od roku 1990 do roku 2006 staromestská samospráva prenajala okolo 1 700 obecných bytov, či už na základe súdneho rozhodnu-

tia, prechodu užívacieho práva na dedičov, bytových výmen, žiadostí a pod. Toto číslo reprezentuje aj byty, ktoré vznikli prebudovaním povalových priestorov, ich nastavením či rekonštrukciou nebytových priestorov a následnou rekolaudáciou na byty.

Počas celého môjho volebného obdobia mala mestská časť k dispozícii 77 obecných bytov, z nich 40 pridelila na základe rozhodnutia súdu, prechodu užívacieho práva na dedičov, bytových výmen či ako náhradu za uvoľnenie služobných bytov a pod. Zvyšných 37 užívanie neschopných a zadĺžených bytov som pridelil, ako som už spomenul, žiadateľom evidovaným v zozname miestneho úradu po odporúčaní komisie a v súlade so všeobecne záväzným nariadením hlavného mesta č. 1/2006.

2. V minulosti som nebol v žiadnej bytovej komisii a nevenoval som sa tejto samosprávnej činnosti.

3. V roku 1993 požiadala o obecný byt moja bývalá manželka, v ktorej starostlivosti ostal od roku 1990 môj syn. Dôvodom bola výpoveď z bytu, v ktorom žili ako nájomníci. Mój predchodca im v roku 2003 pridelil 2-izbový byt. Žijú v ňom doteraz.

4. Budem sa tak ako doteraz snažiť u primátora Bratislavy presadiť, aby sa obecné nájomné byty mohli ponúkať v dražbe. V tomto volebnom období mi to nebolo umožnené.

Tatiana Rosová

(SDKÚ-DS, SaS, KDH, OKS)

1. Vnímam to veľmi osobne. Je to smutné potvrdenie slov, s ktorými som ohlasovala moju kandidáciu: že pravica je Staromešťanom mnoho dlžná. Aj keď nie sú všetky príbehy rovnaké, je medzi nimi priveľa takých, kde sa ľahko a lacno k bytom dostali ľudia, ktorí mali celkom iné možnosti, ako riešiť svoje bývanie. Mám pred očami stovky tých, ktorí nedostali šancu, aj keď na tom boli omnoho horšie. Od roku 1993 mali obce zo zákona povinnosť pri ná-

me na dobu neurčitú previesť nájomníkov, ktorý o to požiada, byt do osobného vlastníctva. Odvtedy muselo byť každému starostovi jasné, že podpisom nájmu na neurčitú dobu pripravuje mestskú časť o spoločný majetok. Pridelovanie bytov malo byť preto veľmi obozretné. Byty, ktoré neboli obývatelne, alebo boli príliš luxusné na to, aby slúžili na sociálnu politiku, mohlo Staré Mesto predáť za trhové ceny. Za výnos sa mohli obstaráť také nájomné byty, ktoré by riešili skutočné problémy občanov, ktorí si nevedia či nemôžu pomôcť inak. Teraz vidíme, že namiesto toho nastala zlatá bytová horúčka.

2. Príbehy o pridelovaní bytov som registrovala najmä začiatkom deväťdesiatych rokov, keď byt dostala samotná starostka. Jej nástupcovia boli, zdá sa, „šikovnejší“ – aspoň v utlmení pozornosti. Žeby to súviselo s ich „bytovou politikou“ voči novinárom? Svedomie by si veru mali spytovať nielen politici a úradníci, ale aj niektorí predstavitelia médií... O tom, že súčasné zastupiteľstvo sa vzdalo akejkoľvek kontroly nad pridelovaním bytov a v plnej miere prenieslo právomoc na starostu, som sa dozvedela od našich poslancov len pred niekoľkými mesiacmi. Sami tomu neprispevali veľký význam, pretože verili slovám starostu, že aj tak prakticky žiadne byty nie sú. Vyčítam im, že neboli dôslednejší. Už vtedy totiž hovorila internetová stránka Starého Mesta o inom. Neprehrádzala síce mená nájomníkov, ale aj z uvedeného bolo zrejmé, že čosi nesedí. Priveľa bytov – medzi nimi aj veľkometrážne – bolo pridelených veľmi rýchlo od doručenia žiadosti, pričom medzi dôvodmi neboli žiadne závažnejšie, než „osamostatnenie sa“. Keďže som už vtedy spolupracovala so združením Právo na bývanie, viaceré skutočnosti som si overila aj na základe ich informácií. S napätím som očakávala mimoriadne zasadnutie zastupiteľstva, na ktorom združenie tieto informácie zverejnilo. Vylialo sa vedro špiny, ale aj keď zasiahlo kadekoho, je to tak dobre. Inak sa upratať nedá.

3. Práve počas „štedrého rozdávania“ v Starom Meste som mala žiadosti hádam vo všetkých poradníkoch, ktoré v Bratislave existovali. Žila som vtedy s dvoma deťmi v podmienkach, ktoré si dnes ťažko vie niekto predstaviť. V byte Univerzity Komenského, kde žili tri cudzie domácnosti. Mali sme sporáky v predsieni, na kúrenie večne pokazené gamatky a spoločnú plesnivú kúpeľňu. Vtedy som bola v dennom kontak-

Pýtali sme sa kandidátov na starostu Starého Mesta

dokončenie zo str. 4)

te s „mocnými“, osobne som poznala snáď väčšinu členov vlády... Ved' od novembra 1989 som bola v samom centre diania. Vo sne mi však nenapadlo využiť osobné kontakty na riešenie môjho problému. Ved' sme hovorili: „nie sme ako oni!“ Naivné? Napriek tomu už roky bývam vo svojom, hoci som zo žiadneho poradovníka dodnes nedostala odpoveď.

4. Som presvedčená, že obec či mestská časť musia mať nájomné byty, ktoré im natrvalo patria a umožňujú starostovi postarať sa o tých, ktorí to ozaj potrebujú. Neuzavriem preto žiadnu takú nájomnú zmluvu, v dôsledku ktorej by Staré Mesto o svoj - teda náš spoločný - byt prišlo. Na pridelovanie bytov predložím zastupiteľstvu také pravidlá, ktoré jednoznačne uprednostnia tých, ktorí sú na bytovú pomoc mestskej časti odkázaní. Rovnako ako pri parkovacej politike či iných riešeniach, ani tu nechcem objavovať „teplú vodu“, a zavádzať experimenty. Budem vychádzať z najlepších skúseností našich i zahraničných miest a obcí. Nie som zástankyňou žrebovania, pretože potom môžeme vyžrebovať povedzme aj veľmi dobre zarábajúceho politika medzinárodného formátu... Tomu sa dá zabrániť len tak, že stanovíme pravidlá, kto sa môže a kto nemôže dostať

do osudia. Žiadne pravidlá však nedokážu myslieť na všetky okolnosti, ktoré prináša život. Páči sa mi myšlienka zapojiť do výberu samotných žiadateľov. Nech aj oni posúdia, kto z nich byt potrebuje najviac. Tí, ktorí budú musieť ešte počkať, sa aspoň presvedčia, že to nie je kvôli nespravodlivosti, úplatkom či protekcii. Samozrejme, tak pre pridelovanie bytov, ako aj pre všetky ostatné činnosti úradu, bude platiť dôležitá veta z nášho programu: nulová tolerancia ku korupcii, ale aj k šikanovaniu občanov.

Štefan Šebesta
(nezávislý)

1. Kauzu vnímam ako jasný dôkaz zlyhania systému, ktorý sa prežil a je najvyšší čas ho reformovať. Ako celok. V časoch

chronického nedostatku financií sa mestská časť vedome a opakovane zbavovala možnosti veľkého dodatočného príjmu. Je treba pripomenúť, aký veľký bol donekdávna nedostatok bytov a z toho vyplývajúce premrštené ceny na trhu. Predaj za zlomkové ceny vybraným jednotlivcom bol voči Staromešťanom nespravodlivý hneď dvakrát. Nielen, že sa k bytom nedostali tí, ktorí to najviac potrebovali, ale ako obyvatelia mestskej časti utrpeli ujmu aj na dostupnosti a kvalite služieb, na ktoré mohli byť použité prostriedky z predaja za trhové ceny. Záujemcovia o byty za trhové ceny by sa isto našli. V médiách spomínané poskytnutie takto získaných bytov na dobročinné účely pokladám za zlý žart. Byty by sa mali vrátiť Starému Mestu a následne vydražiť za čo najvyššiu cenu. Takto získané prostriedky sa dajú použiť na zvyšovanie kvality života všetkých Staromešťanov. V prípade darovania spomínaných bytov na charitu by Staré Mesto vystupovalo nepriamo ako darca. Ako vieme, jeho úlohy sú úplne iné.

2. Pôvodný model pridelovania bytov zo začiatku deväťdesiatych rokov mal zabezpečiť, aby po novembri '89 mali dlhoroční nájomcovia štátnych bytov možnosť si ich odkúpiť za zvýhodnenú cenu, ktorá zohľadňovala fakt,

že nájomné platili roky, resp. desaťročia a tieto byty boli ich domovom. Tento zvýhodnený systém sa, žiaľ, neskôr použil aj na pridelovanie prázdnych bytov. To zjavne vyhovovalo osobám a skupinám, ktoré z toho majú prospech dodnes. Z toho, čo som sa dozvedel z médií, sa stávalo, že sa informácie nedostali ani ku komisii, ktorá mala byty pridelovať, čo pokladám za absurdné. Z tohto pohľadu je zrejmé, ako kvalitne sme boli informovaní my, bežní Staromešťania.

3. O byt som nežiadal, po skúsenostiach mojich príbuzných, priateľov a známych som to pokladal za zbytočné. Ako vidno, môj odhad bol správny. Po odstávaní sa od rodičov som býval v podnájmochoch a neskôr som byt kúpil od predchádzajúceho majiteľa, súkromnej osoby.

4. Jednoznačne treba zmeniť celý systém smerom k jasným pravidlám a transparentnému postupu. A vyvodzovaniu zodpovednosti. Aby prospech mala mestská časť a jej občania, nie osoby, ktoré ovplyvňujú jej riadenie. A to nielen v prípade pridelovania bytov, ale v celom riadení Starého Mesta.

(pk, ld)

(ld)

Ludus sa presťahoval na Miletičovu

V nových priestoroch pôsobí od začiatku novembra Divadlo Ludus (v zriaďovateľskej pôsobnosti Bratislavského samosprávneho kraja), z budovy Heineken Tower stage na Pribinovej ulici sa presťahovalo do priestorov Alternatívneho divadla na Miletičovej. Župa tak mesačne ušetrí približne 4 500 eur, čo je viac ako polovica sumy, ktorú mesačne dávala na prenájom Ludusu na predchádzajúcej adrese.

Budova na Miletičovej je čiastočne zrekonštruovaná, „čerstvo“ zateplená, priestory na prízemí upravili tak, aby sa v nich dali prevádzkovať kultúrne podujatia divadelného charakteru.

Bratislavský samosprávny kraj je zriaďovateľom Ludusu od roku 2002. Vyše roka pôsobilo divadlo v prenajatých priestoroch na Tupolevovej ulici v Petržalke, do Heineken Tower stage sa presťahovalo z Parku kultúry a oddychu, kam za hercami diváci dochádzali od roku 2003.

ŠANCA NA ZDRAVÉ SLUŠNÉ MESTO

O dôstojných podmienkach pre našich seniorov majú právo rozhodovať aj oni. Vytvoriť seniorskú radu mesta umožní nadviazať na všetko dobré a tradičné, čím mesto žilo. Starajme sa o pamäť mesta.

Mozde
Vaši myse!

kandidátka na primátorku

SDKÚ

sas
Sloboda Solidarita

KDH

MOST

HÍD
az egültmőködés pártja - strana spolupráce

OKS

Schválili stanovisko k urbanistickej štúdii Južné mesto (Zóna AB)

Podkladom pre spracovanie zmien a doplnkov bude stanovisko k urbanistickej štúdii Južné mesto (Zóna AB), ktoré petržalskí poslanci odsúhlasili na svojom poslednom stretnutí. Informovala ich o tom Zuzana Kordošová z oddelenia územného rozvoja a dopravy na miestnom úrade, podľa ktorej celý návrh ovplyvňuje druhá etapa budovania nosného dopravného systému medzi Bosákovou a Janíkovým dvorom.

„Po dlhšej dobe je to projekt, ktorý počíta s viacerými pracovnými miestami ako s bytmi,“ potešilo Miloslava Košinu (OK). Označil to za dobrú tendenciu, pretože by sa aspoň menej cestovalo za prácou.

Investorom je developer-ská spoločnosť Avestus, ktorá sa spracovávaním urbanistickej štúdie zaoberala od vlaňajšieho júna. Rieši územie na južnej rozvojovej osi v Petržalke, nadväzuje pritom na už schválenú štúdiu, týkajúcu sa vedľajšej zóny A.

Na mieste by sa malo bývať v približne šesťsto bytoch, pracovať na ploche 45 000 štvorcových metrov. Službám a obchodu tam vyhradili 40 000 metrov štvorcových.

(ld)

Dvojtýždenník **Bratislavský kuriér** vydáva Staromešťan, s.r.o. Šéfredaktor: Peter Kimijan, sefredaktor@bakurier.sk, E-mail: redakcia@bakurier.sk, tel. č.: 02/ 544 377 81 Inzercia: inzercia@bakurier.sk. Adresa redakcie: Ventúrska č. 4, 811 01 Bratislava. Distribúcia: bezplatne do všetkých domácností a firiem v Bratislave. Registrované MK SR: EV3820/09.

Kandidáti na primátora rozoberali aj svoje neoblíbené sochy a vulgarizmy v divadle

Na tvrdé lavice posadili organizátori, Sieť nezávislých kultúrnych centier Anténa, štyroch zo siedmich kandidátov na primátora – Jána Budaja (Zmena zdola, Demokratická únia Slovenska, Demokratická strana), Milana Ftáčnika (nezávislý, s podporou SMER-SD), Alojza Hlinu (nezávislý) a Magdu Vášáryovú (SDKÚ-DS, SaS, KDH, Most – Híd, OKS), aby v priestoroch bývalého Věčka, dnes A4, diskutovali s desiatkami Bratislavčanov o dôležitosti kultúry, jej postavení v komunálnej politike a podpore aktivít s takýmto podtónom. Kontakt medzi obidvoma stranami, miestami búrlivý, sprostredkoval Fedor Blaščák. Začal minikvízom, v rámci ktorého jednotliví kandidáti prezradili, kam chodia vo voľnom čase, či im prekážajú vulgarizmy v divadelných hrách, čo si myslia o grafiti a ktoré sochy by z mesta odstránili.

Magda Vášáryová sa podľa svojich slov snaží vidieť, čo sa dá a tým, že niekam inam chodí ona, niekam inam jej manžel Milan Lasica a ešte inam ich dve dcéry, majú obraz o mnohom. Ján Budaj prezradil, že stíha dve divadelné predstavenia mesačne a aspoň raz do mesiaca džez, za divadlom, často do petržalskej Arény, ktorú má najbližšie, chodieval Milan Ftáčnik. Alojz Hlina svoj program prispôbuje dvom malým dcéram, tento rok nevynechal Hradné slávnosti, a nie je vraj ani nepriateľom ľahších žánrov, konkrétne kina.

V súvislosti s vulgarizmami v divadelných kúskoch Vášáryová povedala, že nie je moralistka, a že niekedy skrátujú komunikáciu s divákom. Ich nadužívanie však odmieta, v tom je konzervatívna. „Jazyk neovládne nikto, bude žiť svojím životom,“ konštatoval Budaj. Podľa neho sa mladá generácia týmto spôsobom zbavuje komunizmu a jeho pozostatkov. „V Mafstory mi vulgarizmy nevidia, ich nadužívanie má však opačný účinok. Treba ich používať s mierou,“ reagoval Ftáčnik. Hlinovi pripadá nadávanie na javisku niekedy samoúčelné, a keď tým chcú tvorcovia len zaujať, príde mu to trápne.

Posprejované múry Vášáryová neznáša, aj keď ako sociologič-

ka rozumie syndrómu bielej steny. „Pre niektorých je to jediný spôsob, ako po sebe niečo zanechať,“ myslí si. Vie si predstaviť, že by v Bratislave sprejerom vyhradili jednu – dve steny, kde by sa mohli realizovať. „Inak je to barbarstvo.“ Budajovi grafiti neprekáža, a keby sa podarilo udržať ho v tejto sociálnej rovine, bol by spokojný. „Keby to bol jediný prejav sociálnej agresivity, bol by tento svet pekným svetom,“ povedal. Ftáčnik ho považuje za súčasť doby, mladí sa podľa neho často pýtajú, kde to vlastne majú robiť. Aj keď sa mu mnohé z ich výtvorov nepáčia, myslí si, že by privítali vyčlenené plochy, a spomenul, ako sprejeri pomohli jednému petržalskému Klubu dôchodcov a oživilo farbami vchod do neho. „Nie som priateľom grafiti,“ bol stručný Hlina.

Na nervy lezú Vášáryovej dve sochy v Bratislave, „ten na koni“ pred Hradom (Svätopluk od Jána Kulicha) a tá pred Národnou radou SR (Vítanie od toho istého autora). „Keď idú okolo nej exkurzie, smejú sa jej veľikánskym nohám,“ konštatovala. Podľa Budaja by mala byť vzhľadom na svoju roztvorenú náruč niekde pri diaľnici, Svätopluk podľa neho otŕča všetkým Bratislavčanom „viete čo“. Z jeho pohľadu „disneylandové“ sochy typu Čumil a Andersen považuje za dočasné. Ftáčnik sa odhaľovania Svätopluka zúčastnil, a keď ho zbadal, povedal si, že odhalili niečo hrozné. „Takto by sa to robiť nemalo.“ Rozhodovať o tom, čo kam postaviť, by podľa neho mali všetci Bratislavčania. Existujú podľa neho aj osobnosti, ktoré k mestu patria a nič v ňom nemajú, spomenul pianistu a skladateľa Ferencu Liszta. Hlina Svätopluka pred Hradom v zubocho nemá, prekáža mu skôr tabuľa na Františkánskom námestí, na ktorej sa ďakuje občanom, že tam dôstojne privítali rok 2000. Spomenul aj sochu svätého Michala Archanjela na mostíku neďaleko Michalskej veže. „Je z plastu a stála 18 000 eur, za čo by sa dala zohnať bronzová socha,“ tvrdil. Vedeniu mesta má za zlé, že nedalo Bratislavčanom sochu z kameňa, v Prahe by podľa neho takúto zhodili z Karlovho mosta.

Magda Vášáryová, ktorá odiš-

O dôležitosti kultúry a jej postavení v komunálnej politike diskutovali minulý týždeň s Bratislavčanmi štyria zo siedmich kandidátov na primátora. Kontakt medzi nimi sprostredkoval v Fedor Blaščák.

Foto: Daniel Dida

la po hodine krstiť knihu Dietmara Griesera Strýko z Bratislavy, dostala po minikvíze otázku, čo by urobila pre to, aby sa mesto stalo destináciou v medzinárodnom kontexte, a nebola známa len pivom a peknými dievčatami. „Kultúra je energia, tvorivosť, nemôžete ju riadiť. Mesto môže ponúknuť len priestor, atmosféru a peniaze,“ povedala. Bratislava podľa nej nevyhnutne potrebuje mediátekú, v ktorej by sa popri modernej knižnici striedali výstavy moderného umenia. Ján Budaj na otázku, či podľa neho Bratislavu vystihuje slogan Partyslava odpovedal, že nie, a že nie je ani malým veľkým mestom. „Nikdy nebude mať jednotný štýl ako napríklad Budapešť, kde kraluje secesia. Je ale mestom pluralitným, tolerantným, a keby k nemu toto prirovnanie patrilo stále, nemuseli by sme sa hanbiť.“ Milan Ftáčnik hovoril o tom, že mesto by v rámci grantového systému malo rozdeľovať viac ako 78 600 eur, otázne podľa neho je, či všetkým alebo len tým, čo ponúkajú alternatívnu kultúru. Alojz Hlina mal povedať, komu by peniaze ubral. Rozhovoril sa v tej súvislosti o tom, že sa mu zdá prehnaná podpora nového mestského divadla, čo je umenie a čo nie, je podľa neho ťažké určiť.

Keď padla otázka, čím to je, že v Bratislave všetko „valcuje“ oficiálna kultúra, Vášáryová povedala, že

nechce, aby tu vznikla hranica medzi tou a alternatívnou scénou, ktorá je kolískou talentov, čo časom prejdú práve na tú oficiálnu scénu. „Myšlienky a energia by mali ísť z jedného do druhého.“ Podľa Budaja by mal magistrát skončiť s podporou väčšiny kultúry, Ftáčnik skutočnosť, že sa 96 percent z rozpočtu dáva na inštitúcie riadené samosprávami, okomentoval otázkou: „Tak je nastavený zákon. Kultúru robíme pre ľudí, to podporovať nemáme?“ Hlinovi sa ušla otázka, či magistrát potrebuje odbor kultúry, na ktorú zareagoval konštatovaním, že by ho zaujímal, koľko spotrebuje. „Ja som sporivý chlapec,“ zdôvodnil. Keby sa stal primátorom, oslovil by ľudí, ktorým sa v minulosti podarilo spolupodieľať na vytvorení nejakej legendy a od tých by chcel počuť, ako sa im to podarilo, a ako a či by sa to mohlo znovu podať.

Kandidáti na primátora hovorili aj o svojich predstavách o budúcnosti Parku kultúry a oddychu, kompetenciách hlavného architekta a výstavbe cyklotrás. S Bratislavčanmi chcú diskutovať aj ďalej, kedy a kde, však nekonkretizovali. Nie je vylúčené, že čoskoro a na tom istom mieste.

(ld)

MARIANUM

POHREBNÍCTVO MESTA BRATISLAVY

Najlepšia voľba v najťažšej chvíli

- Viac ako 100 rokov tradície
- Komplexné pohrebné služby
- Prevádzkujeme 19 cintorínov, urnový háj a krematórium
- Skúsenosti
- spoľahlivosť
- dôvera

100
ročná
tradícia pohrebníctva

VIAZAREŇ VENCOV
Svätoplukova 1
824 91 Bratislava
tel.: 02/5070 0147

POHREBNÁ SLUŽBA
Bratislava, Svätoplukova 1
tel.: 02/5542 1304, 5070 0140

CINTORÍNY
Bratislava, Slávičie údolie
tel.: 02/6542 3969
Bratislava Ružinov
tel.: 02/4319 1010

**WYVOZ ZOSNULÝCH Z BYTOV
NON STOP**
02/4342 6066,
02/4342 6062
mobil: 0903 409 979

Kupón na zľavu 10% môžete uplatniť pri vybavovaní pohrebu v Pohrebnej službe na Svätoplukovej ulici č. 1 v Bratislave. Všeobecné podmienky pre uplatnenie kupónu na zľavu vo výške 10%, zoznam vybraných tovarov a služieb je zverejnený v sídle organizácie.

ZLAVA 10%
NA VYBRANÉ TOVARY
A SLUŽBY

Októbrové zastupiteľstvo MČ Bratislava-Petržalka

Ako sú na tom petržalskí školáci po zdravotnej stránke?

Internistka Zora Gerová z Regionálneho úradu verejného zdravotníctva informovala členov petržalského zastupiteľstva o výsledkoch prieskumu, zaoberajúceho sa zdravotným stavom detí na tamjších základných školách. Okrem iného z neho vyplynulo, že školáci zapadajú veľmi skoro do mašinerie farmaceutického priemyslu.

„Prešli sme osem škôl, kde sme vyšetrovali deti od šesť do pätnásť rokov,“ prezradila Gerová. Dodala, že vyšetrili 53 percent z nich a vďaka dotazníkom, ktoré vyplňali ich rodičia zistili, že len 11 percent z nich vyrastá v rodinách neohrozených nijakými rizikovými faktormi. Fajčenie sa týka šesťdesiatich percent, v 57 percentách rodín má niekto vysoký krvný tlak, v 34 sa vyskytuje zvýšený cholesterol, v 33 cukrovka, skúsenosť s obezitou priznáva 29 percent rodín.

„Komerčné vitamíny užíva až 70 percent detí, 74 percent rodičov považuje váhu tých svojich za optimálnu,“ informovala Gerová. V priemere zjedia 1,4 kusu ovocia a zeleniny za deň, sladkosť 2,3. Len štvrtina žiakov sa pravidelne pohybuje, športovým

aktivitám sa venujú v priemere 45 minút denne - odporúčajú sa pritom dve hodiny. Päť hodín presedia nad knihami, za počítačom a pred televízorom.

„Chlapci aj dievčatá sú ťažší ako v roku 2001, optimálnu hmotnosť má 69 percent chlapcov a 78 percent dievčat,“ konštatovala Gerová. Nadváhou podľa nej trpí 23 percent chlapcov a 16 percent dievčat, obeznych je osem percent chlapcov a šesť percent dievčat od šesť do pätnásť rokov.

Pri meraní krvného tlaku sa ukázalo, že žiaci aj žiačky majú vyššie hodnoty toho horného. „S dolným to až také zlé nebolo,“ povedala internistka. Vyššia tepová frekvencia u niektorých podľa nej svedčí o istej nerovnováhe. Normám vyhovuje 63 percent detí, vyšší tlak má 27, prehypertenziu desať percent z nich. Zdravotníci sa budú do škôl vracat a v súvislosti s detskou hypertenziou sa uvažuje o jej liečení. Petržalskí poslanci sa v krátkej diskusii zhodli na tom, že je to téma na celoslovenskú diskusiu.

Nášlapné míny po nás nezostanú

„Nášlapné míny po nás nezostanú,“ povedal nezávislý poslanec Juraj Kocka v súvislosti so správou o plnení Realizačného plánu Programových priorit Petržalky na roky 2007 – 2010. „Aspoň dúfam,“ odkázal budúcim poslancom a poslankyniam, ktorí vziđu z blížiacich sa komunálnych volieb.

Podľa starostu Petržalky Milana Ftáčnika (nezávislý, s podporou SMER-SD) sa im z plánovaných priorit podarili uskutočniť dve tretiny. Spomenul výmenu okien na materských a základných školách, opravu vybraných striech, obnovu detských ihrísk a spustenie elektronických aukcií. „Nie je dôležité, kto s ktorou myšlienkou prišiel, ale že sme niečo urobili,“ konštatoval. Vzápätí povedal, že za to, čo nesplnili, mohla byť ich nedôslednosť, hospodárska kríza, alebo haprujúca spolupráca s mestom. Jeho zástupca Juraj Kováč (SDKÚ-DS) si myslí, že sa za štyri roky nedá urobiť všetko, a že chyby netreba zdôrazňovať, že zdôrazňovať treba skôr to, čo sa podarilo.

Eugen Lexman (KDH) sa pozastavil nad stavom komunikácií v správe mestskej časti. „Sú na tom horšie ako tie, o ktoré sa stará mesto,“ nechal sa počuť. Jeho stránička kolegyňa Mária Lucká ho-

vorila o nutnosti vybudovať ponad Chorvátskym ramenom spojnicu medzi Technopolom a Kostolom svätej rodiny, a to takú, po ktorej by mohli prechádzať aj rodičia s kočíkmi. Zároveň poznamenala, že treba pripraviť koncepciu, ako sa starať o bezdomovcov.

Vicestarostka Viera Kimerlingová (KDH) povedala, že kvôli zatiaľ neodstránenému elektrickému vedeniu nad Draždiakom tam ide stále o život. Michal Novota (KDH) zadúfal, že aj v ďalšom období bude pribúdať pekných predzáhradiek pred jednotlivými panelákmi, za petržalské bolesti potom označil erotický salón v Sade Janka Kráľa, bezpečnosť v „Modrom dome“ na Čapajevovej ulici a nedostatok parkovacích miest.

Peter Guttman (SDKÚ-DS), ktorý bol miestnym poslancom aj v rokoch 2002 – 2006 sa vyjadril, že toto volebné obdobie bolo v porovnaní s tým predchádzajúcim produktívnejšie. „Dal by som mu dvojku, tomu s Bajanom na čele 3 mínus až 4. Oceňujem otvorenosť a konštruktívnosť zastupiteľov, nepáči sa mi nie najlacnejší parkovací systém a nevyasfaltované cesty a chodníky,“ oznámil. „Máme drahé parkovanie, ale pokladnicu treba naplniť a tie vybrané peniaze idú potom na budovanie nových

parkovacích miest,“ nesúhlasila s ním Kimerlingová. „Nie je dobré mať vysoké ceny za parkovanie, s nižšími by bolo viac záujemcov,“ nesúhlasila s ňou Iveta Plšeková (SDKÚ-DS).

„S parkovaním sa nám nepodarilo pohnúť dopredu,“ priznal Ftáčnik. „Mesto nám bránilo budovať parkovacie miesta v zelene, nepostavili sme ani jeden parkovací dom, pretože ľudia z okolia ich nechceli,“ zdôvodnil. Parkovanie však podľa neho presahuje rámec Petržalky a treba ho riešiť s mestom. Draždiak vraj trápi aj jeho, a s odstránením elektrického vedenia nad ním je to ťažšie, ako si mysleli, a bude to trvať dlhšie. „Mestská časť to má zaplatiť, potrebuje milión eur. Nemá na to.“ Je si však vedomý dôležitosti existencie relaxačného areálu, ktorého vzniku odstránenie predchádza.

Podľa Zuzany Lukačkovej (SDKÚ-DS) nevyužívajú všetci obyvatelia možnosť kontaktovať poslancov, ktorí by im pomohli riešiť ich problémy, Rastislav Pavlík (SDKÚ-DS) zase spomenul chýbajúce ihriská pre staršie deti, a mrzelo ho, že sa ľudia na zasadnutia poslancov nemohli pozerat v priamom prenose.

(ld)

OSOBNOSTI KU KANDIDATÚRE MILANA FTÁČNIKA ZA PRIMÁTORA BRATISLAVY

V. BÁLEŠ

rektor Slovenskej technickej univerzity v Bratislave

„Ako ministra som vnímal pána Ftáčnika ako politika, ktorý hovoril vecne a nepolitikárčil. V Petržalke vnímalo okolie pána Ftáčnika ako starostu, ktorý sa stará a vie, čo ľudia potrebujú.“

B. SCHMÖGNEROVÁ

bývalá ministerka financií SR a viceprezidentka Európskej banky pre obnovu a rozvoj

„Čo si na Milanovi cením najviac je, že neuprednostňuje svoje osobné alebo skupinové záujmy, ale záujmy verejné.“

E. CHMELÁR

vysokoškolský učiteľ, občiansky aktivista

„Milan Ftáčnik v žiadnej z funkcií nezlyhal. Je zárukou, že Bratislava bude riadená transparentne a bude riadená inteligentným človekom, ktorý má svoje zásady.“

K. VAJNORSKÝ

predseda Jednoty dôchodcov Slovenska

„Pán Ftáčnik nesľubuje prázdne slová, vie posúdiť, čo je v jeho možnostiach. Osobne ho pokladám za jediného schopného kandidáta na primátora, ktorý rozumie komunálnej politike.“

www.ftacnik2010.sk

ŠANCA NA ZMENU
MILAN FTÁČNIK
2010

BRATISLAVA

Hlavné mesto SR Bratislava
Primaciálne nám. 1,
814 99 Bratislava
zastúpené primátorom
Andrejom Ďurkovským

oznamuje v súlade s § 9a odsek 2 zákona č. 138/1991 Zb. v znení neskorších predpisov zámer predat' na základe priameho predaja s cenovou ponukou v katastrálnom území Karlova Ves v Bratislave:

novovytvorený pozemok v k. ú. Karlova Ves, parc. č. 2937/18 – zastavané plochy a nádvoría vo výmere 250 m², vytvorený geometrickým plánom č. 39/2010 oddelením od pozemku parc. č. 2937/18 evidovaného ako parcela registra „C“, LV č. 46.

Podmienky priameho predaja a podklady sú zverejnené na úradnej tabuli na prízemí Magistrátu hlavného mesta SR Bratislavy a na internetovej stránke www.bratislava.sk.

Podmienky priameho predaja a podklady si môžu záujemcovia vyzdvihnúť aj osobne v budove Magistrátu hlavného mesta SR Bratislavy na adrese : Primaciálne nám. 1, Bratislava, prízemie – pracovisko „FRONT OFFICE“, v pracovných dňoch od 2.11.2010 do 19.11.2010 v čase od 9.00 hod. do 14. 00 hod.

PRÁVNA
PORADŇA

Som zamestnancom stavebnej firmy, ktorá má už dlhšiu dobu problémy. Napriek tomu, že stále robíme, už dva mesiace som nedostal výplatu ako väčšina mojich kolegov. Zamestnávateľ to odôvodňuje tým, že momentálne má finančné problémy, lebo od investora nedostal peniaze. Možno je to pravda, ale ja mám pôžičky, ktoré musím splácať a na splátku si požičiavam už druhý mesiac od svokrovcov. Zamestnávateľ ma núti podpísať prevzatie výplaty a odôvodňuje to tým, že musí zaplatiť odvody do poisťovní, a keď bude mať peniaze, tak mi doplatí už len čistú mzdu. Doteraz pôsobil veľmi seriózne a zatiaľ sme s ním nemali žiadne problémy. Zatiaľ sme ako zamestnanci nepodnikli v tejto veci nič, lebo zamestnávateľ nás požiadal, aby sme nerobili žiadne právne kroky, lebo inak by musel s nami skončiť pracovný pomer. Nemôžem si dovoliť prísť o robotu, lebo mám pôžičky, ktoré musím splácať. Nevieť, čo mám robiť, ak by sa to opakovalo aj v ďalších mesiacoch. Prosím vás o radu.

Marián V., Bratislava

Zamestnávateľ je povinný podľa § 130 ods. 2 Zákonníka práce vyplácať mzdu vo výplatných termínoch dohodnutých v pracovnej zmluve alebo v kolektívnej zmluve. Ak takýto termín nie je napriek tomu dojednaný, mzda je splatná pozadu za mesačné obdobie najneskôr do konca nasledujúceho kalendárneho mesiaca. Podľa § 43 Zákonníka práce je každý zamestnávateľ povinný v pracovnej zmluve uviesť okrem ďalších povinných náležitostí aj výplatné termíny, ak sú tieto pracovné podmienky uvedené v interných predpisoch alebo v kolektívnej zmluve, postačuje odkaz na príslušné ustanovenie tohto predpisu alebo kolektívnej zmluvy. Predpokladám, že aj vy máte stanovený výplatný termín, v ktorom vám má zamestnávateľ mzdu vyplácať. Na základe uvedeného vám odporúčam písomne vyzvať zamestnávateľa na splnenie povinnosti s uvedením lehoty na plnenie a súčasne zamestnávateľa upozorniť na skutočnosť, že v opačnom prípade sa budete domáhať vyplatenia mzdy prostredníctvom súdu. Ak zamestnávateľ mzdu nevypláti včas, zamestnanec má nárok požadovať okrem zaplataenia mzdy aj úhradu úrokov z omeškania podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

V prípade ďalších priesťahov alebo problémov môžete okrem podania na príslušnom súde podať v

zmysle ustanovenie § 150 ods. 2 Zákonníka práce, ako poškodený zamestnanec, aj sťažnosť na príslušnom orgáne inšpekcie práce z dôvodu porušenia povinností zamestnávateľa vyplývajúcich z pracovnoprávných vzťahov.

K uvedenému je potrebné dodať, že každý zamestnávateľ by si mal byť vedomý aj trestnoprávnej zodpovednosti za nevyplatenie mzdy a odstupného, vyplývajúcu z ustanovenia § 214 Trestného zákona. V zmysle tohto ustanovenia, kto ako štatutárny orgán právnickej osoby alebo fyzická osoba, ktorá je zamestnávateľom nevypláti svojmu zamestnancovi mzdu, plat alebo inú odmenu za prácu, náhradu mzdy alebo odstupné, na ktorých vyplatenie má zamestnanec nárok v deň ich splatnosti, hoci v tento deň mal peňažné prostriedky na ich výplatu, ktoré nevyhnutne nepotreboval na zabezpečenie činnosti právnickej osoby alebo činnosti zamestnávateľa, ktorý je fyzickou osobou, alebo vykoná opatrenia smerujúce k zmareniu vyplatenia týchto peňažných prostriedkov, potrestá sa odňatím slobody až na tri roky. Odňatím slobody na jeden rok až päť rokov sa potrestá, ak spácha tento čin a spôsobí ním väčšiu škodu alebo z osobitného motívu alebo voči viac ako desiatim zamestnancom. Odňatím slobody na tri roky až osem rokov sa páchatel potrestá, ak spácha tento čin a spôsobí ním značnú

škodu. Odňatím slobody na sedem rokov až dvanásť rokov sa páchatel potrestá, ak spácha tento čin a spôsobí ním škodu veľkého rozsahu.

Jedným z krajných riešení je aj možnosť okamžitého skončenia pracovného pomeru podľa § 69 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce, čo však vo vašom prípade skôr vylučujete. V prípade, že by takáto možnosť pripadala v úvahu, musíte doručiť zamestnávateľovi písomné oznámenie o okamžitom skončení pracovného pomeru v lehote jedného mesiaca odo dňa, keď ste sa o dôvode na okamžité skončenie pracovného pomeru dozvedeli, teda do jedného mesiaca odo dňa uplynutia 15 dní po splatnosti vašej mzdy.

JUDr. Ján Bubeník

DOPRAVA

Reakcie vodičov na zelené blikajúce svetlo svetelnej signalizácie sú často rozporuplné

Podľa reakcií vodičov však pojmové vymedzenie zeleného prerušovaného svetla nie je dostatočne zrozumiteľné a vodiči často krátkrát reagujú rozdielne, lebo nevedia čo majú vlastne v takomto prípade spraviť. Ministerstvo vnútra k tejto právnej úprave uviedlo, že striedavé zhasínanie a rozsvetovanie zeleného svetla má vodičom pomôcť jednoduchšie sa zorientovať po príchode na križovatku, aby vedeli odhadnúť, ako dlho bude zelená svietiť a koľko času im zostáva na opustenie križovatky. Teda ani tvorca právnej úpravy jednoznačne nestanovuje postup vodiča a blikajúci zelený signál charakterizuje len ako pomoc pre vodičov. Nie všetci vodiči si však z takéhoto vymedzenia v praxi spravili rovnaký výklad.

Často prechádzam križovatkou ulíc Račianska – Pekná cesta, teda križovatkou, ktorá je v špičke na frekventovanom úseku príjazdu do Bratislavy v smere od Pezinka. Na tejto križovatkke je svetelná signalizácia doplnená prerušovaným svetlom zelenej farby a prevažná väčšina vodičov po zaregistrovaní prerušovaného zeleného svetla šliape na plyn, hoci ku križovatkke majú ešte pomerne veľkú vzdialenosť. Niektorým sa podarí prejsť ešte na zelenú, niektorým na pomarančovú a niektorým žiaľ až na červenú. Čo je však zarážajúce, že len pre málokterého je zelené prerušované svetlo signálom, že zelené svetlo už nebude dlho svietiť, a preto je potrebné najmä vo väčšej vzdialenosti prispôbiť rýchlosť a začať spomaľovať. Práve v

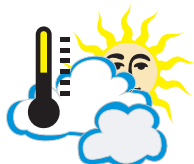
týchto situáciách si intenzívne akcelerujúci vodiči neuvedomujú, že pri prudkom zrýchlení v danom okamžiku rapídne prekračujú povolenú rýchlosť aj o 20 až 30 km/h, ktorú predtým na dlhom úseku disciplinovane dodržiavali. V žiadnom prípade im však pri policajnej kontrole nepomôže argumentácia, že pridali len preto, aby stihli prejsť na zelenú.

Z odborných stanovísk vyplýva, že zavedenie takéhoto prerušovaného svetla na križovatkách nemá slúžiť k tomu, aby vodiči prudko pridali plyn, ale ani na to, aby začali intenzívne brzdiť. Účelom tejto technickej úpravy nie je teda nič iné, len zriadenie predzvesti zmeny dopravnej situácie, pri ktorej má vodič možnosť s ohľadom na vzdialenosť od križovatky bezpečne upraviť rýchlosť jazdy a stanoviť si správny jazdný úkon bez prudkých reakcií. Lepším riešením ako blikajúce zelené svetlo sa nám javí inštalovanie odpočítavacieho zariadenia, ktoré číselným údajom vodičom signali-

zuje zostávajúci čas do nasledujúcej zmeny. S takýmto zariadením sa mali možnosť vodiči stretnúť už vo viacerých krajinách a prevažná väčšina z nich si takéto zariadenia veľmi pochvalovala.

Aj v reakciách vodičov na webe sú v názoroch na zavedenú zmenu v svetelnej signalizácii rozdielne názory. Niektorí si zelené blikajúce svetlo pochvalujú, niektorí ho hania a vidia v ňom skôr prvok prispievajúci k dopravným kolíziám. V každom prípade však pri dodržiavaní predpisov, najmä ustanovení o rýchlosti jazdy, vzdialenosti medzi vozidlami a svetelnej signalizácii uvedená zmena má pozitívny vplyv na bezpečnosť jazdy a prispieva k plynulosti cestnej premávky. Na nedisciplinovaných a agresívnych vodičov najlepšie vplyva preventívny príklad disciplinovanosti ostatných vodičov a samozrejme i represívny postih zo strany dopravnej polície.

(mb)

TEPLOTNÉ REKORDY BRATISLAVY

1. november

Maximum, rok 1970: 21 °C
Minimum, rok 1920: -7,9 °C

2. november

Maximum, rok 1968: 21,3 °C
Minimum, rok 1973: -6,6 °C

3. november

Maximum, rok 1970: 22,4 °C
Minimum, rok 1881: -6,3 °C

4. november

Maximum, rok 1927: 19,8 °C
Minimum, rok 1997: -4,2 °C

5. november

Maximum, rok 1963: 21,4 °C
Minimum, rok 1988: -7,9 °C

6. november

Maximum, rok 1963: 20,7 °C
Minimum, rok 1891: -8,5 °C

7. november

Maximum, rok 1997: 20,6 °C
Minimum, rok 1982: -6,6 °C

Zdroj: weather_dt.blogy.in-pocasi.eu

EKONOMIKA

Poľnohospodárstvo nemá za sebou práve najlepší rok 2009 a odhady Štatistického úradu SR naznačujú, že tohtoročná úroda bude ešte horšia ako pred rokom. V roku 2009 dosiahli slovenskí poľnohospodári stratu – 103,5 mil. eur. V predkrízovom roku 2008 pritom skončili v pluse 54,7 mil. eur. Išlo tak, ako sa zmienilo aj Ministerstvo poľnohospodárstva, životného prostredia a regionálneho rozvoja SR vo svojej správe, o prvý stratový rok v poľnohospodárstve od vstupu Slovenska do Európskej únie. Hospodárska kríza teda neobišla ani poľnohospodárov a cez prudký pokles cien komodít sa premietla aj u nás.

Poľnohospodárstvo sa na slovenskom hrubom domácom produkte podieľa približne dvomi percentami. V uplynulom roku zamestnávalo v priemere

Čaká Slovákov zdražovanie potravín?

81 501 ľudí, čo bolo medziročne o necelú desiatku percent menej. Nominálna mzda priemerneho poľnohospodára sa vlni hýbala na úrovni 563 EUR, čo výrazne zaostávalo za priemerným 745 eurovým platom v slovenskom hospodárstve. Z celkového medziročne nezmeneného počtu 2 482 poľnohospodárskych podnikov bolo najviac takých, ktoré zamestnávali do 9 zamestnancov.

Smerovanie poľnohospodárstva je podmienené okrem iného i úrodou poľnohospodárskych plodín. Podľa odhadov štatistického úradu bude u nás tohtoročná úroda väčšiny kľúčových poľnohospodárskych plodín horšia ako pred rokom. V prípade najrozšírenejšej pšenice, ktorá sa na Slovensku v tomto roku pestovala na ploche takmer 350 tis. ha [vlni na 380 tis. ha], sa očakáva pokles úrody o takmer pätinu.

A prečo toľká pozornosť venovaná poľnohospodárstvu? Nuž o tom, že na jeseň nás všetkých vyššie ceny potravín

neminú, počúvame už niekoľko týždňov. Ako dôvod je uvádzaná práve slabšia tohtoročná úroda u nás i vo svete. Dopyt vyšší ako ponuka posúva cenu pšenice na komoditných trhoch smerom nahor. Jej významný dopad na ceny potravín a teda i celkovú infláciu vyvoláva preto špekulácie o jej ďalšom vývoji. Podľa analýzy JP Morgan by mohol 50 %-ný nárast ceny pšenice zdražiť mlieko o 12 %. Pre chlieb a mäso by to mohlo znamenať nárast cien o 15 %, pre alkohol o 5 %. Cestoviny a vajcia by ale pod vplyvom spomínaného nárastu mohli zdražiť dokonca o 25 až 35 %.

Po prudkom náraste ceny pšenice z roku 2008, ktorá sa vo februári vyšplhala až na 1 250 dolárov za bušel, nasledoval v krízovom roku 2009, a pokračoval aj v tomto roku, jej pokles. Začiatkom tohtoročného júna sa ale odrazila od „dna“ na úrovni 475 dolárov za bušel a v auguste už prekonalala hranicu 800 dolárov. Rast pšenice ale nepokračoval a jej cena po-

sledné týždne kolíše okolo „sedemstovky“. Nárast jej ceny je neprehľadnuteľný, ale úroveň z roku 2008 sa už zrejme nezopakujú. Napriek tomu si v poslednom štvrtroku, ale i v budúcom roku, priplatíme za potraviny a nealkoholické nápoje minimálne sedem percent navyše. Určitou brzdou rastu cien bude však i naďalej pomerne vysoká miera nezamestnanosti nachádzajúca sa momentálne nad úrovňou dvanástich percent.

Eva Sadovská,
analytička Poštovej banky

VÁŠ DIÁR

- 1. november** – Denis, Denisa
Svetový deň vegánov
Sviatok všetkých svätých
- 2. november**
Pamiatka zosnulých
Koniec jesenných prázdnin
- 3. november** – Hubert
Sviatok sv. Huberta, patróna poľovníkov
- 4. november** – Karol
- 5. november** – Imrich
- 6. november** – Renáta
Medzinárodný deň prevencie ničenia životného prostredia vo vojnách a ozbrojených konfliktoch
- 7. november** – René
Svetový deň behu
- 8. november** – Bohumír
Svetový deň urbanizmu
Svetový deň röntgenológie a röntgenológov
Európsky týždeň kvality
- 9. november** – Teodor
Svetový deň slobody
Medzinárodný deň proti fašizmu a antisemitizmu
- 10. november** – Tibor
Svetový deň vedy pre mier a rozvoj
- 11. november** – Martin, Maroš
Svetový deň kvality
Deň veteránov
Svetový deň použiteľnosti
- 12. november** – Svätopluk
- 13. november** – Stanislav
Deň Guinnessových svetových rekordov
Medzinárodný deň nevidomých
Svetový deň dobrostrednosti

Na dunajskom nábreží sa „usadil“ prvý československý prezident

Z dielne v moravskej obci Veverské Knínice sa do Bratislavy presunula socha prvého československého prezidenta T. G. Masaryka, ktorú tam vyrobil víťaz verejnej súťaže Jaroslav Matějček. Spolu s Pamätníkom československej štátnosti ju minulý týždeň odhalili v priestore medzi Fajnorovým a Vajanského nábrežím pred Slovenským národným múzeom.

Na vyhotovenie sochy, ako aj na celkovú úpravu už existujúceho pamätníka, zapísaného v zozname Národných kultúrnych pamiatok SR, prispelo napokon sumou vo výške 47 670 eur 115 darcov.

„Staromestská samospráva tým splnila svoj sľub, ktorým sa vlni v novembri zaviazala, že do 28. októbra 2010 dotvorí Pamätník československej štátnosti,“ konšta-

tovala hovorkyňa mestskej časti Alena Kopřivová. Súčasne tak podľa nej vyhoveli žiadosti Pamiatkového úradu SR, ktorý trval na definitívnej úprave pamätníka a vyriešení jeho nového výrazu v súlade s jeho významom a pamiatkovými hodnotami. „Práve tou podmienil svoj súhlas s trvalým premiestnením plastiky leva do lokality Eurovea – k soche M. R. Štefánika,“ vysvetlila.

(ld)

Ako býva v Bratislave zvykom, ani odhalenie Masarykovho pamätníka sa nezaobišlo bez drobných incidentov zo strany odporcov. foto mk

www.TatraCity.sk
OKNO DO MESTA

Nájom bytu od 500 EUR mesačne

Pri kúpe do 18 mesiacov sa odpočíta z kúpnej ceny

Deň otvorených dverí každý štvrtok od 17,00 do 19,00
Černyševského 46, Bratislava

Staromestské porušovanie cestného zákona

Keď investor začal s výrubom stromov a výstavbou bytového komplexu medzi obrátenou pyramídou Slovenského rozhlasu a ministerstvom dopravy (prvý prípad likvidácie zelene), mnoho obyvateľov blízkeho okolia očakávalo, akým spôsobom dôjde k úprave okolitých plôch po výstavbe. Dodávatelia tejto stavby a stavebné mechanizmy využívali na parkovanie a obsluhu stavby aj príľahlý chodník medzi traťou električiek a budúcou stavbou, čím postupne dochádzalo k poškodzovaniu tohto chodníka a príľahlej verejnej zelene (druhý prípad likvidácie zelene). Po dokončení stavby bol asfaltový plášť chodníka obnovený, i keď o jeho rovnomernej nivelete nemôže byť ani reč. Na čo sa však úplne pozabudlo, bola opäť verejná zeleň, a to aj napriek tomu, že ide o pomerne úzky pás medzi traťou električky a chodníkom pre chodcov.

Čiastočne zdevastovaná zeleň a krátko po dokončení stavby ešte stále z času na čas odstavené autá dodávateľských firiem na tejto zelene sa stali vzorom pre ďalších a ďalších motoristov, ktorí si povedali, že

ak môžu iní, môžu aj oni. A tak sa z pásu verejnej zelene v takmer celej dĺžke od Mýtnej až po Žilinskú ulicu stal parkovací pás motorových vozidiel. Takýmto konaním motoristov dochádza dennodenne k porušovaniu cestného zákona (č. 8/2009 Z. z.), a to aspoň v dvoch jeho bodoch: 1. vodič nesmie poškodzovať životné prostredie, najmä verejnú a cestnú zeleň (§ 4, ods. 2., písm. i); 2. vodič nesmie zastaviť a stáť na cestnej zelene a inej verejne prístupnej zelene, na ostrovčekoch a deľiacich pásoch, ak to nie je dovolené dopravnou značkou (§ 25, ods. 1., písm. s).

Fakt, že plochy dnes už bývalej zelene sú úplne vyjazdené a chodník v sychravom počasi úplne zablatený, nie sú jedinými príznakmi bezohľadných vodičov. Tí, ktorí nechcú križovať električkovú trať, využívajú ako príjazdovú cestu práve chodník pre chodcov a veľmi často sú agresívni, ak sa im chodec neuhne, lebo nechce stúpiť do rozblatenej „verejnej zelene.“ Tým, že nespevnený terén zelene je dnes vyjazdený, dochádza aj k poškodzovaniu okrajov chodníkov, k ich narušovaniu a každú chvíľu možno očakávať aj postupné zosuvy asfaltového plášťa chodníka, jeho praskanie, a teda úplné zničenie. Na mieste je preto otázka, prečo v tejto veci nekoná polícia a kompetentní, prečo všetci ticho tolerujeme likvidáciu aj tých posledných zelených plôch v našom meste.

Mgr. Daniel Dudinský

Prechádzka po popadaných stromoch

Cestou lesom na trase Biely kríž – Koliba som neverila vlastným očiam. Na chodníkoch sa váľali popadané a neodpratané veľké stromy. Nevieť, kto má na starosti túto časť Lesoparku, ale bola by som rada, aby s tým novomestskí poslanci (kam spomínaný úsek patrí) alebo niekto iný niečo urobili. Aby chodníky opäť slúžili svojmu účelu. Túto lokalitu radi využívajú najmä dôchodcovia a mladé rodiny s deťmi, no myslím si, že keď uvide-

li tie popadané stromy, otočili sa.

Sú v celom lese, nielen na chodníkoch, takže by bolo dobré, keby sa drevo spracovalo. Pôda v ich okolí sa vysušuje, následkom čoho sa zosúva. Po ďalších dažďoch môžu popadať ďalšie stromy.

Navyše je pre túto lokalitu prí značne zastaralé značenie chodníkov, mnohokrát chýba, značky sú nečitateľné, hrdzavé. Vzhľadom na to, že tam chýbajú smetné koše, je značne znečistená.

Obyvatelka Nového Mesta

www.rosova.sk

TÁŇA ROSOVÁ

Nová starostka pre Staré Mesto

Taňu Rosovú budem voliť aj preto, že je žena. Svetové štatistiky hovoria, že len malé percento žien je skorumpovateľných. Navyiac, žena dokáže ľahšie riešiť konfliktné situácie, ženy menej intrigujú, viac pracujú a muži sa pri nich správajú zdržanlivejšie. Je veľa príkladov, keď žena vo vysokej funkcii dokázala viac, ako muž na jej mieste – Thatcherová, Merkelová, Clintonová, Radičová a mnohé iné. Som presvedčená, že keď si za starostku Starého Mesta zvolíme Táňu Rosovú, s jej prácou budú spokojní všetci – Staromešťanky aj Staromešťania.

Oľga Feldeková

Mňa ako občana Starého Mesta najviac šťve parkovanie. Verím, že mnohí z Vás máte rovnaký problém a ste z neho tiež denne zúfalí. Keď som z programu Táni Rosovej zistil, že sa o tento problém nielen zaujíma, ale chce ho aj riešiť, úprimne som sa potešil. Verím jej, že chce zastaviť špekulácie s parkovaním v centre a vrátiť ho do rúk Starého Mesta. My zo Starého Mesta si zaslúžime rozumnú a slušnú starostku... Ale pozor! Táto úloha je už na nás, Staromešťanoch. Ja si ju určite splním. Dovidenia pri voľbách a pri lepšom parkovaní!

Richard Stanke

Pod'me voliť zmenu!

ZSE a Bátor Tábor pripravili Tábor Odvahy

Aj tento rok ZSE podporila Bátor Tábor a umožnila tak aspoň na určitý čas deťom s vážnymi chorobami zabudnúť na svoje trápenie. Bátor Tábor bol založený v roku 2001, ponúka terapeutické rekreačné programy pre deti a rodiny detí trpiacich rakovinou, cukrovkou, chronickým zápalom kĺbov a hemofiliou.

Tábor je členom asociácie Association of Hole in the Wall Camps, ktorú pred 20 rokmi založil oscarový herec Paul Newman. Medzinárodná táborová asociácia má vo svete 11 členov, organizácií, ktoré ponúkajú na základe metód zážitkovej terapie tábory pre chronicky choré deti.

500 detí ročne má možnosť vyskúšať si také programy, na ktorých by sa pre ich chorobu inde nemohli zúčastniť. Či už je to veslovanie,

jazdenie na koni, lukostrelba, ručné práce, tanec, hudba, šport, divadlo či vysoká povrazová dráha, cieľom každého programu je poskytnúť deťom pocit úspechu. Toto všetko má pozitívny vplyv na ich sebavedomie a tým aj na ich uzdravovanie.

V milujúcej rodine je dieťa jedným z najcennejších pokladov. Ak je dieťaťu diagnostikovaná vážna choroba, celý doterajší život rodiny sa zrúti. Z každodenného života zmiznú všetky bežné radosti. Prijatá a prekonaná choroba je oveľa ľahšie, ak je dieťa vo veselom, milujúcom prostredí, ktoré dokáže pochopiť, vypočuť a rozptýliť úzkosť spojenú s chorobou. A práve o tom je Bátor Tábor. Programy táborov sú mimoriadne pestré a plné výziev.

Bratislavu pohltil týždeň dokumentárnych filmov MFF ekotopfilm 2010 a jeho TOUR prehliadky

Ekotopfilm - festival s rekordnou tradíciou a vysokým morálnym a odborným kreditom doma i v zahraničí prilákal aj tento rok do bratislavských kín tisíce návštevníkov.

Samotný festival odštartoval 11. októbra v Zrkadlovej sieni bratislavského Primaciálneho paláca. Už 37. ročník Medzinárodného festivalu filmov o trvalo udržateľnom rozvoji - ekotopfilm 2010 začal netradične, a to odovzdaním cien Národnej envirosúťaže 2010, vyvrcholil odovzdaním ceny GRAND Prix ekotopfilm 2010.

Organizátori najstaršieho festivalu svojho druhu na svete zaradili do prehliadky viac ako 122 súťažných filmov z 29 krajín. Súťažilo sa v nasledovných kategóriách: populárno vedecké, prírodopisné, environmentálne príbehy, investigatívna publicistika, nové média, celesterné hrané filmy, deti a mládež. Päťdňový filmový maratón sa tešil záujmu širokej odbornej i laickej verejnosti. Laureátom pocty Honour of ekotopfilm 2010 sa stal

- Ingvar Kamprad, zakladateľ spoločnosti Ikea. Víťazným filmom Grand Prix ekotopfilm 2010 sa stal francúzsky dokument „V obkolešení vln“ režiséra Jeana Christophea Ribota. Cenu odovzdala premiérka Iveta Radičová. Cenu prezidenta SR získal slovenský 54-minútový dokument „Strážca divočiny“, čo je dokument o živote medvedov hnedých v tatranskej Tichej doline, v réžii Roberta Rajchla a Erika Baláža. Jednému z tvorcov Robertovi Rajchlovi cenu odovzdal vedúci kancelárie prezidenta SR Milan Čič. Prehľad všetkých víťazných filmov nájdete na webovej stránke www.ekotopfilm.sk

„K dvom tradičným prehliadkam, ktoré budú aj tento rok v novembri v Košiciach a Prahe, plánujeme pridať spoluprácu s ďalšími partnermi, ktorí majú záujem o šírenie informácií o trvalo udržateľnom rozvoji. Na jar sa rozbehne Ekotopfilm Tour Slovensko – putovanie festivalu po krajských mestách. S mimoriadne pozitívnou odozvou sa stretávame v Čes-

Festival prilákal davy nadšencov dokumentárnych filmov.

kej republiky, a tak k Prahe pribudnú v tomto roku ešte Plzeň a Jeseníky. Veľmi voľne hovoríme aj o spoločnej česko-slovenskej súťažnej prehliadke - možno po vzore

veľkých projektov pri hľadaní mladých spevákov či nádejných talentov. V metropole východného Slovenska nás môžete vidieť od 9.- 11. novembra v OC Optima. Vstup na

všetky projekcie je voľný,“ dodal k budúcnosti festivalu generálny riaditeľ festivalu Pavel Lím.

Grand Prix z rúk premiérky Ivety Radičovej prevzal francúzsky veľvyslanec na Slovensku J.E. Jean - Marie Bruno.

JUNIOR FESTIVAL - ekotopfilm pre deti a mládež

Už od vzniku festivalu je dôležitou súčasťou festivalu práca s deťmi a mládežou v oblasti environmentálnej, etickej, morálnej, humánnej a kultúrnej výchovy v rámci celého Slovenska. Vďaka podpore generálneho partnera Junior ekotopfilmu - Západoslovenskej energetiky, a.s., sa v tomto roku podarila opäť prehĺbiť a skvalitniť aj ponuka pre školy a ich zapojenie do konceptu festi-

valu. Počas festivalu a jednotlivých prehliadok sa tak mohli realizovať filmové projekcie pre žiakov 1. a 2. stupňa základných škôl a študentov stredných škôl, s cieľom umožniť deťom prostredníctvom modernej audiovizuálnej tvorby, bez ohľadu na jazykové bariéry, spoznať svetové trendy v environmentálnej oblasti.

(lp)

Junior festival ponúkol deťom vidieť svet v inom svetle ako môže vyzerať.

Divadlo rozvíja detskú fantáziu a obohacuje ich vnútorný svet

ROZHOVOR

S umeleckým šéfom Bratislavského bábkového divadla

DUŠANOM ŠTAUDEROM

Tvrdí Dušan Štauder, umelecký šéf Bratislavského bábkového divadla, ktorý zároveň priznáva, že aby sa rodičia s deťmi za bábkami vybrali, musia sa o konkrétnych

predstaveniach dozvedieť. Na masívnejšiu reklamnú kampaň im však chýbajú peniaze. Aby sa deti dostali do bábkového divadla, musia v prvom rade chcieť ich rodičia. Ako by ste presvedčili tých, ktorí si k nemu z rôznych dôvodov nevybudovali vzťah a ne-

pripadá im dôležité? V čom sú podľa vás iné deti, ktoré sa tam sem-tam dostanú? A naopak, čo chýba tým, ktorí to šťastie nemajú a v divadle ešte neboli?

Aby rodičia prišli so svojimi ratolesťami do divadla, musia sa najskôr dozvedieť, že existuje, a že má v repertoári práve tie rozprávky a príbehy, ktoré ich deti a možno aj ich samotných budú zaujímať. To dosiahneme predovšetkým reklamou. A tu je kameň úrazu: masívnejšiu si z finančných dôvodov dovoliť nemôžeme.

Spoliehame sa preto najmä na internet. Na našej webovej stránke ponúkame informácie o všetkom, čo by divákov mohlo zaujať. Iná je situácia, keď už raz deti s rodičmi naše divadlo navštívia. Rodičia zistia, že estetické a emocionálne zážitky, ktoré deti jeho návštevou získajú, rozvinú ich fantáziu a obohatia ich vnútorný svet o nový rozmer, o čo prichádzajú tí, ktorí sa do divadla z rôznych dôvodov nedostanú.

Čo si myslíte, že robia deti, ktorých rodičia vo voľnom čase nevodia do bábkového divadla? Čo mu konkuruje? Čo uprednostňujú? Ktorú z tých iných zábaviek považujete za najpokleslejšiu a prečo?

Takéto deti môžu tráviť svoj

voľný čas rôzne. Často zmysluplne, napríklad športom či záujmovou činnosťou, ale aj ležaním, trávením voľného času na ulici, možno aj v nežiaducej spoločnosti, pri počítačových hrách a tie väčšie aj pri surfovaní po internetových stránkach, ktoré pre ne nie sú vždy vhodné.

Práci s deťmi sa venujete roky, generácia dnešných tridsiatnikov, napríklad, nezabudne na vašho Raťafáka Plachtu, ktorý sa pre nich stal priam až kultovou postavičkou, objavil sa dokonca na YouTube. Menia sa podľa vás detskí diváci? V čom sú iní tí dnešní, keď ich porovnáte s tými, čo vyrastali pred nimi? V čom sú si podobní?

Domnievam sa, že deti sú a budú stále rovnako hravé a stále rovnako túžiacie po poznaní nového. Iné sú neustále sa meniace vplyvy, ktoré na ne pôsobia v rodine, v kolektíve, na ulici, pri televízore či počítači. V obrovskom množstve nových vnetov a informácií sa ľahko môžu doslova „utopiť“, preto je vplyv rodičov a spoločnosti, a napríklad aj bábkového divadla, dôležitý, aby ich správne usmerňovali. Preto ma ešte stále oslovujú dnes už mladí rodičia a nostalgicky spomínajú na Raťafáka, Kuka a Slniečko na rukavičke, aké by bolo príjemné a krásne, keby aj ich deti mohli prežívať huncútctva, ale aj nenásilné ponaučenia, ktoré im v ich mladosti sprostredkovali tieto televízne postavičky.

Čo môže dať bábkové divadlo mladým a dospelým? Prečo

nie je medzi nimi také populárne ako medzi ľuďmi v iných európskych krajinách, napríklad medzi Francúzmi?

Na Slovensku prevláda istá konvencia, že bábkové divadlo je doménou detí. Neraz som sa stretol s názorom, že by mladý človek aj celkom rád prišiel do nášho divadla, ale nemá ani vlastné deti, ani si ich nemá od koho „požičať“ ako oprávnenie na vstup, a tak radšej nepríde. Niektoré bábkové divadlá na Slovensku vytvárajú repertoár aj pre dospelých divákov. V tom bratislavskom sa snažíme o repertoár takzvaných „rodinných predstavení“. Sú to príbehy predovšetkým pre deti, ale vytvárame v nich aj náročnejšiu druhú významovú vrstvu pre mládež a dospelých.

Majú mladí ľudia záujem o štúdium bábkoherecťva, alebo ich viac láka činohra? Prečo ste vy uprednostnili bábkoherecťvo?

Myslím, že záujem o štúdium na Katedre bábkarskej tvorby Vysoké školy múzických umení pretrváva a naše divadlo využíva jej poslucháčov v prospech oboch strán na „hosťovačky“. Mnohí absolventi školy prišli po prvý raz do kontaktu s profesionálnou prácou v divadle práve u nás. Pozitívnu sa mi javí skutočnosť, že oproti minulosti sa prestáva rozlišovať medzi poslucháčmi/absolventmi bábkohercami a činohercami.

Prečo som uprednostnil bábkoherecťvo ja?

To je na dlhé rozprávanie, o tom možno nabudúce.

(ld)

Keď sa dozvieme, že 2. novembra 1942 sa v Trnave narodila Eva Vermešová, asi málokto bude vedieť, o koho ide. No keď sa spomenú piesne ako Bábika, Ach, tá láska nebeská či duet Smoliar, pravdepodobne si každý spomenie. Veľmi obľúbená speváčka 60. a 70. rokov, ktorej hlasový prejav môžeme i dnes počuť v rádiách, by sa tento rok dožila 68. narodenín.

Eva Vermešová sa začala profesionálnejšie venovať spevu, keď mala 14 rokov a dostala sa do SLUKU. Čoskoro odložila kroj a obliekla si uniformu – nastúpila do Vojenského umeleckého súboru, kde sa spoznala s množstvom dnes už veľmi známych mužov - Milana Lasicu, Júliusa Satinského, Mariana Labudu, Juraja Lehotského ale aj Ivana Krajíčka. Okrem týchto známostí, ktoré jej istotne uľahčili cestu do nášho povedomia, stretla aj svoju životnú lásku, tanečníka Jána Kostolányiho. V roku 1965 sa za neho vydala a tak ju Slovensko dodnes pozná pod menom Eva Kostolányiová. So svojím manželom žila od svadby v Podunajských Biskupiciach. Tri roky pracovala v Tatra revue, odkiaľ odišla v roku 1968.

Postupne sa začínala odvíjať aj jej sólová kariéra. V priestoroch Slovenského rozhlasu sa natáčali jej prvé sólové nahrávky. Keď v 70. rokoch nastúpila do orchestra Juraja Hronca, začala svoj talent predvádzať aj v štátoch západnej Európy. Ďalším jej pôsobiskom bola kapela MODUS, ktorú opustila, keď si v roku 1972 založila vlastnú hudobnú skupinu Hej. Jej kolegom tu bol aj nemenej známy Karol Duchoň. V tom istom roku sa zúčastnila aj súťaže Bratislavská lýra, kde dostala dve ocenenia od divákov. Jedno za sólovú pieseň Farebný sen a druhú za duet Zmysel nemých slov, ktorý interpretovala s Ľubošom Novotným.

Nasledujúci rok dostala Eva s Karolom Duchoňom na Bratislavskej lýre druhé miesto za pieseň Chvála humoru. V roku 1974 prišlo ďalšie ocenenie – bronz na Lýre za Dobré ráno želám. Koncertovala po Slovensku a tvorila. V nasledujúcom roku však naplno prepukla jej choroba – rakovina prsníka, ktorej podľahla 3. októbra 1975. O mesiac by mala 33 rokov. I keď zomrela v našom hlavnom meste, ktoré bolo dlhé roky je domovom, pochovaná je na cintoríne v Trnave.

(vs)

KÚPELE LÚČKY a.s.

Silvester 2010 už od 238 EUR

Cena na osobu v termíne od 29.12.2010 do 2.1.2011 zahrňa:

- * 4 x ubytovanie
- * plná penzia
- * vstupná lekárska prehliadka
- * 4 vstupy do bazénov
- * 6 liečebných procedúr
- * silvestrovská zábava, tombola
- * uvítací drink
- * 1 vstup do vitálneho sveta

tel.: +421 44 43 75 111

+ 421 44 43 92 828

Mail: market@kupele-lucky.sk www.kupele-lucky.sk

+ ďalšie bonusy

■ SÚŤAŽ ■ Mená výhercov

V Guinnessovej knihe rekordov pripisujú Alžbete Bátorovej 650 vražd.

V Bratislavskom kuriéri č. 18/2010 padla okrem iného aj otázka, koľko obetí sa v Guinnessovej knihe rekordov pripisuje čachtickej „krvavej“ grófke Alžbete Bátorovej. Dobre urobili tí, ktorí napísali, že sa jej tam pripisuje 650 vražd. Za odpovede ďakujeme všetkým zúčastneným, po dve vstupenky na predstavenie Bátorčeka na javisku Novej scény získavajú Bibiana Dashtents, Martina Bukovská a Peter Krízan. Výhercom blahoželáme, budeme ich kontaktovať.

DUCHOVNÉ
SLOVO

Vždy, kedykoľvek sa musíme zastaviť pri hrobe, sme smutní a azda iba zločinci stoja pri hroboch svojich obetí s úškrnom a istým seba-vedomím. Preto možno aj dnes, keď znovu pôjdeme na cintoríny k hrobom našich blízkych, nezabudnime na všetkých, ktorých zločinná ruka predčasne pripravila o život, spomeňme si na nich a možno niekde pri hlavnom kríži cintorína zapálme za nich sviečku. Sviečku, ktorá by mala horieť na ich hrobe, ale oni ho nemajú, lebo ich niekde niekto zahrabal, len tak. Tých, ktorí to urobili, netrápi svedomie, plač sirôt a vdov, matiek a otcov.

Možno by mnohí z nich chceli ísť aspoň na hrob svojich blízkych a nemôžu, lebo ich jednoducho niet. Preto pre nás všetkých nemôže byť tento deň iba dňom spomienky na našich blízkych zosnulých, nemôže byť iba dňom, keď ideme alebo aspoň v duchu prichádzame na ich hroby, ale musí byť aj dňom veľkej solidarity s tými, ktorí nemajú takúto možnosť a trpia ešte viac ako my. Je veľmi dôležité, aby každý človek na tejto zemi, ktorý sa počal, mohol sa aj narodiť, a keď sa naplní jeho prirodzený čas, aby niekde na zemi mal svoj označený hrob. Preto dnes spomínane na počatých a nenarodených, a tak nepochovaných, tých čo sú bez hrobov, spomíname na narodených a zavraždených, spomíname na popravených a umučených v koncentračných nacistických či komunistických táboroch, z ktorých mnohí nemajú hroby, lebo museli zmiznúť bez stopy v kremačných peciach, či boli zahrabaní na neznámych miestach. Spomíname a nezabúdame, prosíme Boha o odpustenie hriechov za všetky prečiny voči životu.

Narábame s Božím darom, ktorým slovo a sloboda bez pochyby sú, tak ako máme? Odpoveď si musí dať každý sám. Ľahostajnosť či podceňovanie sily slova a sľubu dokážu v našom živote spôsobiť katastrofy. Je to začarovaný kruh, veci sa nabaľujú a nakoniec to môže dopadnúť zle. A najmä ľahostajnosti, ktorá ide ruka v ruku so sebecktom, je v dnešnej dobe veľa. Nežime iba ako samostatní jedinci, cítime spoluzodpovednosť za iných. Ved' netreba ani hovoriť, kde by svet skončil, keby neexistovali aj takí, ktorí celý svoj život obetovali pomoci iným. A títo ľudia sa prechádzajú medzi nami, ani o tom nevieme. Majme teda otvorené oči, myseľ aj srdce. A keď súdime myslíme aj na to, že to, čo sa stáva iným, sa ľahko môže stať aj nám. Modlíme sa v týchto dňoch za svojich blízkych, zapalujeme sviecu a na hroby kladíme veniec vďaky, lebo aj sviatok mŕtvych má svoju silu a volá k zamysleniu. No nezabudnime ani na seba a svoje slovo, aby raz pri našom hrobe nemuseli stáť iní s ľútosťou, že sme svojim slovom ublížili.

Daniel Dian

šéfredaktor Duchovného pastiera

Zdravie s **IGOROM BUKOVSKÝM**

„Pohyb“ nie je iba moderné slovičko, skrýva oveľa viac

Aj vy často bojujete s lenivosťou? Ráno sa nechce vstať, nemá kto upratať, prejsť o 20 krokov viac neprichádza do úvahy... a pritom ide o zdravie. Lenivosť nás nielen že priliepa k stoličke, ale naozaj ohrozuje našu existenciu a vďaka technickým výtvarným už čoskoro nebudeme musieť zo stoličky naozaj ani vstať. O tom aký je dôležitý telesný pohyb sme sa rozprávali s doktorom Igorom Bukovským – odborníkom na výživu, ktorého nájdete v Ambulancii klinickej výživy sídliacej na Mýtnej 5 (www.akv.sk).

O tom, že pohyb je dôležitý počúvame denne. Ale prečo? Prečo by mal byť neodmysliteľnou súčasťou nášho života? Nejde len o udržanie pekných krieviek, existuje oveľa viac dôvodov, ktorú sú dôležitejšie ako ploché bruško. „Telesný pohyb zlepšuje výkonnosť srdcovo-cievneho systému - pravidelná telesná aktivita podporuje výkonnosť srdcového svalu, znižuje riziko aterosklerózy, infarktu myokardu a mozgovej porážky,“ hovorí na úvod doktor Bukovský.

Keď svoje telo rozohýbate, zlepšíte si prúdenie krvi. Neznamená to iba toľko, že vám bude prudšie búsiť srdce. Lepšie prú-

denie krvi vedie k zlepšenému zásobeniu všetkých buniek kyslíkom a živinami, a tým pádom aj k dôkladnejšiemu očisteniu organizmu.

Iste poznáte tie pocity z behu na hodinách telesnej výchovy – vzduch! vzduch!, jednoducho ste nestačili dýchať. Ale práve to je cvičenie pre pľúca – zvyšuje sa ich kapacita aj funkčnosť.

Po riadnom cvičení vždy dobre chutí. Nie je to len tým, že sme spálili kopec kilojoulov, ale pre to, že pohyb zlepšuje trávenie, činnosť všetkých žliaz a orgánov. Dôležité upozornenie pre ľudí, ktorí majú žľzníkové problémy - pravidelná telesná aktivita podporuje činnosť žľzníka, a tým znižuje riziko žľzných kameňov! Nesmieme zabudnúť ani na podporu činnosti pankreasu, čím pohyb napomáha lepšiemu využitiu cukru a prevencii i liečbe cukrovky.

Nie je žiadnym prekvapením, že keď „pohnete kostrou“, posilňujete svaly, šľachy aj kosti. Doktor Bukovský tento fakt podčiarkuje významným zistením: „Pravidelná telesná záťaž je jedným z najúčinnejších prostriedkov v prevencii osteoporózy.“

„V zdravom tele, zdravý duch,“ táto zásada je stále platná. Fyzická aktivita totiž zvyšuje imuni-

tu - zlepšuje činnosť imunitného systému. Takže príjemný erobik môžeme zaradiť do prevencie pred chorobami ako je nádcha, rakovina a iné vážne ochorenia.

Sila tak prirodzenej činnosti akou je pohyb, môže byť nami skutočne nedocenená. Vďaka behaniu, bicyklovaniu, plávaniu či iným športom si zachováte svieži vzhľad a udržíte silu. Telesný pobyt totiž spomaľuje starnutie.

Zopár drepov, či divokého tance je naozaj silným liekom proti duševným problémom. Zvýšená telesná aktivita má eu-

forizačný účinok - potláča stres, strach, napätie i depresie. Takže proti jarnej únave alebo jesennému smútku najlepšie pomôže beh alebo rásnejšia prechádzka po lese.

A napokon, samozrejme, pohyb pomáha formovať a udržiavať peknú postavu a správnu hmotnosť.

Takže keď dookola počúvate, že treba cvičiť, zamyslite sa nad tým a vezmite si to k srdcu. Práve to srdiečko sa vám najviac poďakuje.

Veronika Ševčíková

Martinský cintorín s osvetlením a novými hrobovými miestami

Sviatok všetkých svätých je za nami. Nás zaujímalo, ako sa na tento najfrekventovanejší víkend na našich cintorínoch pripravovalo mestské pohrebníctvo Marianum a čo nové ponúko verejnosti. Spýtali sme sa preto riaditeľa tejto inštitúcie Miloslava Hrádeka na inovácie, ktoré sa im podarilo na cintorínoch za uplynulý rok zrealizovať.

Na stránke marianum.sk sa nachádza množstvo informácií o prácach, ktoré sa od minulého roka realizovali na cintorínoch. Môžete nám ich priblížiť?

Tento rok sa nám podarilo obnoviť jednu hlavnú cintorínsku komunikáciu na Martinskom cintoríne, súčasťou tejto komunikácie je verejné osvetlenie a nových 85 hrobových miest. Tým pádom sa nám podarilo prvýkrát po viac ako 150 rokoch, odkedy bol Martinský cintorín založený, osvetliť jednu celú komunikáciu. Budujeme na cinto-

niekoľkokrát problémy s vandalmi, ktorí poškodzovali pomníky. Dá sa nejakým spôsobom zamedziť tomuto zneuctovaniu hrobov?

Všetko záleží od peňazí. Vedeli by sme strážiť cintoríny, pokiaľ by nám hlavné mesto dalo dostatok peňazí. Keby sme chceli efektívne strážiť cintoríny, tak vzhľadom na ich členitosť, na výsadbu zelene, ktorá je na cintorínoch, potrebovali by sme minimálne jedného strážnika na hektár plochy. Len cintorín Ružinov má 16 hektárov, takže by tam malo byť non-stop 16 strážnikov. Ak by sa striedali po „dvanástkach“, tak ide o 32 ľudí, ktorí by nerobili nič iné, len sa prechádzali medzi hrobmi. To sú obrovské peniaze. Teraz je reálna cena za hrobové miesto približne 28,20 € pričom občan platí 10 €. Keby sme chceli neustále strážiť, tak by sa cena zvýšila asi o 2,5 násobok súčasného poplatku, takže by to jedno hrobové miesto vychádzalo pri-

Urnové steny môžete využívať aj na Martinskom cintoríne.

na cintoríne netečie voda, prinesiete si vo vrecúsku mokрую handru, utriete tabuľku a máte to čisté. Nespornou výhodou urnového miesta je aj fakt, že je väčšinou v úrovni vašich očí, takže starší človek, ktorý sa ani nemôže zohnúť, a keď sa

zohne, tak nevie vsať, má miesto vo výške očí a môže ho krásne udržiavať. Výhoda pre správu cintorínov zase spočíva v šetrení miesta.

Veronika Ševčíková

Nové osvetlenie Martinského cintorína návštevníci počas sviatkov určite ocenia.

rioch urnové steny, v tomto roku sme postavili stenu na Martinskom cintoríne, ďalšiu na cintoríne v Petržalke, súčasne sme tento cintorín rozšírili o takmer 150 hrobových miest, pretože v Petržalke už neboli k dispozícii žiadne hroby. Podarilo sa nám na našej webovej stránke v súčinnosti s portálom www.cintoriny.sk na troch bratislavských cintorínoch, a to Lamač, Devín a Dúbravka zaviesť plnú digitalizáciu priamo prostredníctvom webu, to znamená, že máme na tomto portáli vytvorené digitálne mapy a návštevník si môže klikáť na jednotlivé hroby, kde uvidí fotografiu hrobu a zistí, kto tam je pochovaný. Na mapách sú nie len hroby ale aj stromy, lavičky, komunikácie - plne to zodpovedá reálnemu stavu. Je to prvý krok k tomu, čo už dlho hovorím, že by sme chceli zaviesť plnú elektronizáciu - na jednej strane informácií a na druhej strane služieb. Znamená to, že ten, kto bude chcieť, môže si priamo cez internet objednať naše služby, či už v podobe nejakých prác - umytie, oprava pomníka, prípadne nejakú výsadbu.

Počas októbra ste mali

bližne na 67 €, a to si dnes naozaj málokto môže dovoliť.

Hovorili ste o urnových stenách, ktoré sa budujú. Zvyšuje za záujem pozostalých o takýto druh uloženia pozostatkov?

Urny je možné ukladať do klasických hrobových miest alebo do urnových miest. V Bratislave staviame tieto urnové steny šesť, sedem rokov. Keď sme stavali prvú vo Vajnoroch, mali sme obavy, ako to občania prijmu, lebo to bolo niečo nové. Musím povedať, že už teraz evidujeme na cintoríne v Slávičom údolí niekoľko desiatok záujemcov, ktorí sú ochotní za rezervácie skladať zálohy. Ja každému vysvetľujem výhody urnového miesta v stene oproti klasickým hrobovým miestam. Jednak človek prichádza po riadnej komunikácii - nestojí na bato, pretože súčasťou urnovej steny sú spevnené plochy zo zámkovej dlažby. Tieto steny sú budované v takých lokalitách cintorína, kde sa pohybujú ľudia aj vrátňik, takže nehrozí, že vandali dačo vykonajú. Aj údržba steny je veľmi jednoduchá oproti klasickému hrobu, pretože aj keď v zime

Privatbanka, a. s., Vám ponúka výnimočnú úrokovú sadzbu na termínovanom vklade Privatbanka PROFIT Konto

3,70 % p.a.*

bez poplatkov

*uvedená úroková sadzba platí pri viazanosti 24 mesiacov a vklade od 10 000 EUR

Navyše získate aj benefity pre Vaše zdravie.

Bližšie informácie na pobočkách Privatbanky.

Info o produkte:

- pevný úrok počas celej doby viazanosti
- minimálny vklad 1 000 EUR
- peňažné prostriedky sú chránené v súlade so zákonom o ochrane vkladov
- možnosť zriadenia účtu aj na stránke www.privatbanka.sk

Kontakt:

- pobočka Digital Park II, Einsteinova 25, tel.: 02/3226 6702-3
- pobočka Križna 3, tel.: 02/5541 0647-8

Privatbanka

Svätomartinské dni a Sviatok mladého vína 2010

Sviatok mladého vína

12. – 14. novembra 2010, Primaciálne námestie

V piatok, 12. novembra o 14:00 požeňhanie mladého vína v kaplnke sv. Ladislava v Primaciálnom paláci. V piatok, sobotu a nedeľu od 12:00 do 20:00 ochutnávka mladých vín od bratislavských vinárov s malým občerstvením.

Svätomartinské trhy

12. – 14. novembra 2010, Rudnayo-vo námestie (pri Dóme sv. Martina) Remeselné trhy. V piatok, sobotu a nedeľu od 12:00 do 20:00 predaj remeselných a ľudovomeleckých výrobkov, husacina a lokše a tradičné martinské špeciality.

Svätomartinské lampiónové sprievody

V štvrtok, 11. novembra 2010 o 17:00 hod. pri hlavnom vchode na Bratislavský hrad, lampiónový sprievod v areáli Bratislavského hradu, organizovaný Spoločnou nemecko-slovenskou školou a škôlkou.

V sobotu, 13. novembra 2010 – eRko – Hnutie kresťanských spoločenstiev detí pozýva na Svätomartinské stretnutie, ktoré začne o 16:00 sv. omšou v dóme sv. Martina a bude pokračovať lampiónovým sprievodom po Starom meste s programom pre deti a zohriatím sa pri čaji.

„Svätomartinský košť“

štvrtok 11. novembra 2010 od 11:00 do 18:00 hod. v Starej tržnici (Nám. SNP). Program: degustácia moravských a českých Svätomartinských vín, do nálady hrá Jasénka, moderuje Noro Mészáros. Vstupné 4 €. V cene vstupného je neobmedzená degustácia Svätomartinských vín + pohár na degustačné vzorky. Organizuje Vinařský fond ČR.

SVÄTOMARTINSKÉ TRIDUUM

v Katedrále sv. Martina v Bratislave, dňoch 11. až 14. novembra 2009

Štvrtok, 11. novembra 2010 o 18:00 Svätá omša s homíliou na tému „Svätý Martin ako staviteľ mostov: veriaci - neveriaci“, ktorú prednesie P. Peter Bujko, SJ, provinciál Spoločnosti Ježišovej.

Piatok, 12. novembra 2010 o 18:00 Svätá omša s homíliou na tému „Svätý Martin ako staviteľ mostov: starí - mladí“, ktorú prednesie P. Jozef Šuppa, SJ.

Sobota, 13. novembra 2010 o 18:00 Svätá omša s homíliou na tému „Svätý Martin ako staviteľ mostov: odpúšťanie v rodine“, ktorú prednesie P. Ladislav Csontos, SJ. Nedeľa, 14. novembra 2010

10:30 Slávnostná svätá omša na záver Svätomartinského trojdňa s homíliou bratislavského arcibiskupa metropolitu Stanislava Zvolenského.

15:00 Prezentácia publikácie „Dóm – Katedrála svätého Martina v Bratislave“ autorskej dvojice Jozef Hal-ko - Štefan Komorný v Katedrále sv. Martina.

(red)

Odborná porota na finále súťaže o najtalentovanejšieho módného návrhára Brillance Fashion Talent 2010 sa rozhodla udeliť hlavnú cenu – honorovanú zmluvu v hodnote 3320 € na realizáciu autorskej kolekcie od generálneho partnera Schwarzkopf Brillance Milote Krajinčákovej, 28-ročnej absolventke Vysokej školy výtvarných umení v Bratislave, odbor Odevný dizajn, s pracovnou skúsenosťou v profesionálnom odevnom ateliéri v Londýne.

Občianske združenie MAJME SRDCE pokrtilo kalendár na rok 2011 pod názvom Zaslúžený život. Krstnými rodičmi projektu sa stali Zdenka Predná a Barбора Franeková (Miss Slovensko 2009). Finančné dary získané za tento kalendár budú venované na pomoc túlavým a týraným zvieratám a zvieratám v núdzi. Kalendár nafotila Stanislava H. Hricová.

Na základnej škole Dobová ul. 6 sa konal lampiónový sprievod spojený so strašidkami. Po 18. hodine sa chodby školy premenili na jaskyňu plnú strašidiel od výmyslu sveta.

Úspešná bola aj ďalšia Bratislavčanka. Cenu internetového hlasovania získala za svoju kolekciu s názvom „Gothic“ Ema Kleinová, študentka Vysokej školy výtvarných umení v Bratislave, tiež odbor Odevný design.

Viac ako tri tony jablčok rozdali dobrovoľníci Ligy proti rakovine v uliciach Bratislavy počas dňa venovaného tomuto ovociu. Už po dvanásty raz bol súčasťou Týždňa proti rakovine, kampane, ktorá ľudí upozorňuje na to, čo najviac ohrozuje ich zdravie.

foto mik

V súťaži o Strom roka sú aj dva bratislavské – deväťdesiatročný topol osika, ktorý rastie v Športovom areáli inštitútu pre pracovnú rehabilitáciu na Mokrohájskej ulici a rovnako starý buk lesný purpurový, oslňujúci v Medickej záhrade. Ten napokon skončil jedenásty, okoloidúcich zaujme predovšetkým fialovo – purpurovou korunou. Týči sa do desaťmetrovej výšky, obvod kmeňa má 325 cm.

V piatok 22. októbra sa na Tyršovom nábreží uskutočnilo operačno-taktické cvičenie záchranných zložiek Slovenskej republiky. Na cvičení sa zúčastnili hasiči, záchranári, policajti i kukláči.

V bratislavskej Inchebe sa uskutočnil už 15. ročník medzinárodného veľtrhu nábytku, bytových doplnkov a bytového dizajnu. Opäť ste na ňom mohli objaviť nové trendy v nábytku a bývaní. Tých menších zrejme zaujala hlavne posteľ v tvare pretekárskeho auta.

Z tradícií v časech, keď bol život Bratislavčanov úzko prepojený s riekou, s ktorou často neúspešne bojovali najmä rybári, vychádza Spomienka na obeť Dunaja. Podujatie, v rámci ktorého minulý týždeň v blízkosti sochy Milana Rastislava Štefánika v areáli okolo Eurovey spustili na Dunaj na ich počesť veniec, obnovili po prestávke v roku 1991.

Viac ako desatisíc fotografií dorazilo organizátorom piateho ročníka fotografickej súťaže Ekológia v objektíve. Témou bola biodiverzita. Hlavnú cenu Grand Prix a odmenu vo výške 1 000 eur napokon získala Magdaléna Mináriková a jej Usmiata obloha. Zaujímavosťou si mohli tie najlepšie kúsky pozrieť v novej budove Slovenského národného divadla.

Piate kolo Slovenského pohára v cyklokrose sa premiérovito uskutočnilo na trati v blízkosti petržalského Technopolu a Kostola svätej Rodiny. Súčasťou pretekov bolo aj podujatie pre deti - Šport áno, drogy nie.

Na Ritro Open poslednýkrát aj Hrbatý

Medzi najvýraznejšie postavy blížiaceho sa Ritro Slovak Open (15.-21. novembra) v Si-bamac Aréne NTC bude patriť Lukáš Lacko, sestry Zuzana a Kristína Kučové a predovšetkým už legendárny Dominik Hrbatý. Bratislavčan dostal od riaditeľa turnaja Igora Mošku voľnú kartu a jeho účasť na turnaji bude už siedmou, no s najväčšou pravdepodobnosťou zároveň aj poslednou v kariére.

S jedným víťazstvom a dvoma účasťami vo finále je 32-ročný Hrbatý najúspešnejším hráčom v dejinách podujatia. Na ďalšie tri voľné karty si robí zásluhou viacero aspirantov. Požiadali o ňu Francúz Julien Benne-teau, ale aj Marko Djokovič, len 19-ročný mladší brat svetovej trojky Novaka Djokoviča.

Z prvej svetovej stovky sa v Bratislave predstaví až sedem hráčov na čele s Poliakom Lukaszom Kubotom. Zo slovenskej špičky bude chýbať iba Karol Beck. Víťaz pavúka mužskej dvojky získa odmenu vo výške 15.300 eur a do rebríčka ATP Entry si pripíše 110 bodov, úspešná finalistka ženského turnaja si prilepší o 2940 dolárov a v rebríku WTA jej konto narastie o 50 bodov. Vstupné bude od pondelka do piatka jedno euro, na víkendové semifinále a finále stretnutia tri eurá.

Rekordná šnúra a ultimátum

Hoci hokejisti Slovana nevstúpili do novej sezóny najhoršie, druhá polovica októbra bola pre belasých ako z čierneho sna. Úradujúci vicemajstri prehrali päť zápasov v rade, v rámci v nich inkasovali až 17-krát a presadili sa len trikrát.

Vedenie klubu zatiaľ nesiahlo k výraznejším zásahom do kádru, no po rekordnej piatej prehre vydalo jasné stanovisko - ešte jedna strata bodov v najbližších piatich dueloch do najbližšej reprezentačnej prestávky a hráči i celý realizačný tím sa môže rozlúčiť s pätinou svojho príjmu. Navyše šéfstvo klubu naznačilo aj možné prehodnotenie niektorých zmlúv. „Akoľvek je pod herným výpadkom podpísaná absencia zranených hráčov a následný herný pokles, klub naďalej má len tie najvyššie ambície a ubezpečuje svojich fanúšikov že aj s ohľadom na postupný návrat zranených hráčov vráti klubu jeho pozíciu,“ písalo sa vo vyhlásení klubu.

(pk)

Tréner Jarolím chce dať Slovanu novú tvár

ROZHOVOR

s trénerom Slovana

KARLOM JAROLÍMOM

Najslávnejší slovenský futbalový klub Slovan Bratislava povedie druhýkrát v ére samostatnosti český tréner. Karel Jarolím

po neúspechu „belasých“ v Európskej lige 2010/2011 a slabých výsledkoch v Corgoň lige nahradil Jozefa Jankecha. Na Pasienky, kde má Slovan prechodný domov, prišiel muž s tvrdou povestou vyžadujúci od hráčov maximálnu disciplínu.

Päťdesiatštyriročný Jarolím má na konte majstrovský titul s Duklou Praha v roku 1979 ako hráč, a ako kouč sa stal v Slavii Praha prvým mužom po 66 rokoch, ktorý dokázal obhájiť český titul (2009). Po Dušanovi Uhrinovi st. bude druhým Čechom na lavičke Slovana v ére samostatnosti. Býva-

lý legionár francúzskych FC Rouen a Amiens odštartoval v novom pôsobisku ligovou výhrou v Košiciach, penaltovým postupom do štvrtfinále Slovenskom pohári v Trenčíne a domácou prehrou s najväčším rivalom v boji o titul Žilinou 0:1. Po nej stráca Slovan na rivala na čele tabuľky už 9 bodov, Jarolíma v Slovane teda čaká veľa tvrdej roboty.

Čo rozhodlo, že ste prijali ponuku Slovana?

„Po prvé to, že som nemal angažmán. Samozrejme aj to, že je to pre mňa výzva v tom, že Slovan má ambície nielen v slovenskej lige, ale rád by nakukol aj do pohárovej Európy. Potom som samozrejme hovoril s majiteľom pánom Kmotříkom, z ktorého som cítil veľký záujem o moju osobu. Samozrejme, Slovan má obrovskú tradíciu.

Slovanu sa nedarí, v čom by mala nastať po vašom príchode zmena k lepšiemu?

„Myslím si, že predovšetkým musíme zapracovať na celkovej organizácii hry. Verím, že hráči dokážu tie predstavy, ktoré máme, zrealizovať aj na ihrisku.“

Slovan potrebuje okamžité výsledky, aký je recept na ich dosiahnutie?

„Hráči majú potenciál. Nechcem, a ani mi neprináleží hodnotiť prácu môjho predchodcu, ale myslím, že okrem organizácie hry treba určite zapracovať aj na disciplíne. Treba dať mužstvu tvár. Z tých zápasov, ktoré som videl, hral Slovan až príliš živelné, bolo tam málo medzihry. Bojovnosť tam nechýbala, ale treba popracovať najmä na tej organizácii hry.“

Budete na hráčov tvrdý?

„O mne je to známe. Dvaja hráči, ktorí zo súčasného kádru pod mnou pôsobili, by o tom mohli rozprávať. Ale na druhej strane, žiadny hráč, ktorý je ochotný si plniť svoje povinnosti, tak ako má a dodržiavať disciplínu, sa báť nemá čoho. Chceme bez výnimky podriať všetko tomu, aby sme začali vyhrávať.“

Mali ste v minulosti konflikt s terajším kapitánom Radkom Dosoudilom. Už je to minulosť?

„Myslím, že s odstupom času aj Radek vedel, že tím, čo urobil, nepoškodil mne, ale celému mužstvu. Takže verím, že si z toho vzal dostatočné poučenie. Som presvedčený, že všetkým nám pôjde o jedno a to vyhrávať. Dosoudil je kapitánom, nevidím zatiaľ žiadny dôvod, aby sa to menilo. Ale má toľko skúseností, aby túto úlohu zvládol, nemyslím, že by s tým mal problém.“

Plánujete nejaké zmeny v kádri?

„Teraz asi nie je priestor na nejaké veľké zmeny v kádri. Ak sa spýtate hociktorého trénera, každý má svoje predstavy o zložení mužstva. Mapujem tím, určité predstavy mám aj ja, ale myslím, že to bude témou až v zimnej prestávke.“

Pred sezónou mal Slovan stanovené vedením najvyššie ciele, zisk titulu a obhajobu výhry v Slovenskom pohári. Kus ročníka už ubehol, výsledky najmä v lige nie sú dobré, ako je to aj po Vašich rozhovoroch s vedením s aktuálnymi ambíciami „belasých“?

„Samozrejme, bolo by lepšie, ak by som začal pracovať pri tíme či už v zimnej, alebo letnej prestávke, keď

by bol čas zistiť, ako na tom mužstvo je. Každopádne strata na špičku tabuľky však ešte nie je veľká. Do konca jesene sa musíme pokúsiť získať maximum bodov, ako sa dá. Potom uvidíme, ako ďalej na jar. Z daných cieľov by som nerád niečo menil.“

Ako vnímate Žilinu, zrejme najväčšieho súpera a konkurenta v boji o titul?

„Nie je to len o Žiline, ja tam vidím napríklad aj takú Trnavu. No Žilina samozrejme s tými skúsenosťami, ktoré pozbierala v pohárovej Európe bude patriť k horúcim favoritom na titul. Určite to ale bude ešte zaujímavé.“

Pôsobili ste dlho v Slavii Praha, mali ste tam šancu konfrontovať sa aj so slovenskými tímami, dá sa porovnať kvalita českých a slovenských mužstiev?

„Na tej špičkovej úrovni je to myslím, na rovnakej úrovni. Žilina teraz prešla v Lige majstrov cez Spartu, tá má ale výrazné problémy. Čo sa týka mentality českých a slovenských hráčov, podľa mňa záleží len na vlastnostiach jednotlivého futbalistu, takže ani tu by som zásadne rozdiely nevidel.“

Ako sa pozeráte na rodiaci sa projekt opätovnej spoločnej súťaže českej a slovenskej ligy?

„Spomínam si na mnohé zápasy, ktoré som ako hráč neodohral len na Tehelnom poli, ale aj na Pasienkoch. Vždy to malo niečo do seba a možno by stálo za to, opäť vrátiť tieto časy. Myslím, že pre obe krajiny by to stúplo na zaujímavosti a aj kvalite.“

(pk)

Nový klub, stará forma

Jaroslav Halák zmenil cez leto klub, jeho forma má však stále rovnako ligotavú fazonu. Po prieniku do finále Východnej konferencie s Montrealom sa bratislavský rodák musel s Kanadou rozlúčiť a našiel si nového zamestnávateľa v St. Louis.

V šiestich vystúpeniach v drese bluesmanov zaznamenal iba jed-

nu prehru v riadnom hracom čase, celkovo dostal len 11 gólov (priemer 1,81 gólu na zápas) a s úspešnosťou zákrokov 92,9% mu patrí v poradí brankárov deviate miesto. V závere októbra sa dokonca tešil aj z ocenenia druhej hviezdy týždňa NHL. Halák najskôr nechal výraznú pečat pod ziskom troch bodov z prestížneho dvojzápasu s obhajcom titulu z Chicaga. Na ľade držiteľov Stanleyho pohára zaznamenal (2:3 po predĺžení) 30 úspešných kúskov, o štyri dni neskôr zlikvidoval 23 striel pri domácom triumfe nad jastrabmi 4:2 a týždeň zavŕšil 10. čistým kontom v kariére (31 zákrokov), ktorým doviedol Blues k víťazstvu 1:0 po predĺžení nad Pittsburghom. Práve Penguins so superhviezdami formátu Malkina či Crosbyho pritom na Halákovi stroskotali aj v play off minulej sezóny.

(pk)

FC PETRŽALKA 1898 a.s.

Pozývame Vás na
Zápas 16. kola 1. ligy

FC PETRŽALKA 1898 - MFK DOLNÝ KUBÍN
14. 11. 2010 o 10:30
Stadión Rapid, Bratislava - Prievoz

NA ZÁPAS VÁS POZÝVAJÚ PARTNERI FC PETRŽALKA 1898

Bronzoví partneri

Mediálni partneri

Partneri

FCPETRŽALKA1898 www.fcpetrzalka1898.sk

Z KUCHYNE STARÉHO PREŠPORKA

Vydavateľstvo Matica Slovenská (www.vydavatel.sk) vydalo v roku 2000 knihu od Petra Ševčoviča Z kuchyne starého Prešporka. Prinášame vám nostalgické úryvky z tejto knihy ako aj cenné historické recepty takmer doslova opísané z pôvodných kníh. Záhrady sú už takmer prázdne a variť sa začína z uskladnených dobrot. Z takých sladkých lekvárov môžete napiecť napríklad koláče z lístkového cesta...

Roku 1873 vyšla v Prešporku Biblia pre gazdinky. Takmer polovicu Biblie zaberajú inzeráty na veci, ktoré mohli gazdinky potrebovať, ak ich mali kde umiestniť. Pán Babilon predpisoval kuchyňu „rozhladnú a vidnú“, s veľkým sporákom aj otvoreným ohniskom na všemožné ražnenie, s priestorom na varenie v kotle, s vaňou na studenú vodu a zamurovaným kotlom na teplú, dokonca s chlebovou pecou.

Také kuchyne mohli byť len v palácach, no vo väčšine malých prešporských kuchyniek, v ktorých časť rodiny aj spávala, nebolo jednoducho miesta. Darma sa v obchodoch predávali strojčky na výrobu zmrzliny aj s podrobným návodom, ako možno v zime nasekaný ľad z Dunaja uchovať v kamennej pivničnej jame až do nasledujúcej zimy, ručné miesiče na rôzne cestá, strojčky na výrobu rozličných cestovín, sekáče mäsa a zeleniny, ručné

umývačky riadu, odštvavovače ovocia, mlynčeky na strúhanku, orechy, mak i mäso, strúhače, dláviče, ba aj aparáty na výrobu domácej pálenky. Všetko už bolo objavené, hoci len na ručný pohon, iba sny o priestorných kuchyniach plných krásneho ligitavého riadu ostávali pre väčšinu gazdinek len snami. Aj kuchárske knihy sa kupovali iba zo zvedavosti, hoci väčšina zabývaných Prešporčanov vedela čítať a písať v troch jazykoch a nie je dôležité, že písali s pravopisnými chybami.

Lístkové cesto

Vo všetkých usadených prešporských rodinách robievajú, pokiaľ viem, lístkové cesto podľa predpisu pochádzajúceho z prešporského hradu. Večer rozmrv do tretiny kila hladkej múky pol osminky masla. Pridaj štyri žltky, štyri polievkové lyžice kyslej smotany, osol, mies aspoň pol hodiny a potom vlož cesto medzi dva hlboké taniere. Medzi dva taniere vložíš aj druhé cesto, na ktoré na doske valčekom spracuješ pol kila masla a ďalšiu tretinu kila hladkej múky. Taniere s cestami odlož do chladu, najlepšie na ľad.

Ráno na pomúcenej doske rozvalkáš prvé cesto a pokryješ ho cestom druhým. Preložíš ho po dĺžke trikrát ani šatôčku, trikrát ho preložíš aj po šírke a necháš cesto oddychnúť. Tri razy ho ešte musíš rozvalkať, poprekladať a po štvrthodinke nechať odpočívať. Napokon cesto rozvaláš na hrúbku brka.

Môžeš ho pokrúpať na pásy, namať ich na plechové rúry, potrieť zmesou žltka a rovnakého množstva vody

a v rozpálenej rúre upiecť šamrole. Ak z cesta pohárom povykrajuješ kolieska a menším pohárom z polovice povykrajuješ stred, upečieš misky na paštétky. Na upečenom plnom koliesku potrieš okraje vajcom, položíš naň vykrojene koliesko, naplníš plnkou a zakryješ malým kolieskom. Malé a vykrojene kolieska pred pečením potrieš pomocou pierka vajcom. Ak z cesta upečieš dva rovnaké pláty a ten, ktorý bude vrchný, horúcim nožom pokrúpaš na budúce porcie, môžeš spraviť krémeše. Ak z cesta ozdobným radielkom nakrájaš pásy, ponatieraš ich žôtikom, poposypáš hrubou soľou s rascou, syrom alebo makom, upečieš znamenité tyčinky k vínu. Z cesta môžeš robiť šatôčky plnené sladkými lekvárovými, hrozičkovými, mandľovými, makovými alebo orechovými plnkami. Môžeš

ich plniť na slano rybacími, mäsovými či hubovými zmesami. Ak chceš cesto použiť na pagáčiky so zapečenými kolieskami klobásky, valčeky s údenými rybkami, taštičky s mäsovými plnkami alebo na akýkoľvek slaný spôsob, daj do druhého cesta namiesto masla pol kila bravčovej masť. Ak ti príde chuť na pagáčiky, aké jedávali králi, nedaj do druhého cesta ani maslo, ani masť, ale pol kila najemno zomletých bravčových, husacích alebo kačacích oškvarkov, okorených trochu mletého čierneho korenia. Znamenité lístkové cesto z prešporskej kráľovskej kuchyne má veľa podôb a použití, najmä ak pri jeho príprave vyburcuješ svoju fantáziu a nestratíš trpezlivosť.

Veronika Ševčíková

Do finále ankety o Strom roka 2010 sa dostali aj buk a topol z Bratislavy

850 - ročný dub letný z Dubinného v okrese Bardejov napokon zvíťazil v ankete o Strom roka 2010, ktorú už po ôsmy raz vyhlásila Nadácia Ekopolis. S tým, aby upozornila na staré, vzácne alebo ohrozené stromy, a prebudila v ľuďoch záujem o životné prostredie.

Zo 79 prihlásených stromov z celého Slovenska sa po rozhodnutí poroty dostalo do najvyššieho finále dvanásť. Medzi nimi aj dva bratislavské – deväťdesiatročný topol osika, ktorý rastie v Športovom areáli inštitútu pre pracovnú rehabilitáciu na Mokrohájskej ulici, a rovnako starý buk lesný purpurový, oslňujúci v Medíckej záhrade. Ten napokon skončil jedenásty, okoloidúcich zaujme predovšetkým fialovo – purpurovou korunou. Týči sa do desaťmetrovej výšky, obvod kmeňa má 325 cm.

Topol bol dvanásty, deti s telesným postihnutím, navštevujúce tamojšiu školu, ho považujú za svoj talizman. Víta ich pri príchode, v neľahkých chvíľach je ich útočiskom, v lete sa môžu schovať pred slnkom v jeho tieni. Je vysoký 27 metrov, s obvodom kmeňa 473 cm.

O konečnom poradí rozhodovali hlasujúci od júla do konca septembra. Víťazný dub letný, jeden z najstarších stromov v Európe, získal odmenu v podobe dendrologického posudku od ISA Slovensko a finančný príspevok na ošetrovanie vo výške 333 eur.

(ld)

Čitateľský zážitok

Kniha Hypnotizér švédskeho autora Larsa Keplera doslova hypnotizuje čitateľov. Román hneď po vyjdení vo Švédsku v roku 2009 zaznamenal obrovský úspech. Práva na vydanie románu boli doteraz predané do dvadsiatich šiestich krajín. Hypnotizér udržiava čitateľa v napätí od začiatku do konca a milovníkom kriminálneho žánru poskytuje ozajstný čitateľský zážitok. Štokholmského lekára privolajú v noci k naliehavému prípadu ťažko zraneného chlapca. Jeho otca, matku aj päťročnú sestru našli mŕtvych. Brutálny vrah ich dobodol nožom. Prežil len pätnásťročný Josef. Kriminálny inšpektor predpokladá, že páchateľ plánoval vyvraždiť celú rodinu. Dôležité informácie o prípade chce získať od zraneného chlapca pomocou hypnózy. Toto jeho rozhodnutie spustí reťaz nečakaných udalostí... Román Hypnotizér vás od začiatku do konca udrží v napätí a milovníkom kriminálneho žánru poskytne ozajstný čitateľský zážitok.

(bj)

	POKLONA (KNIŽ.)	ZACODIALA	USTLAL	HISTORICKÉ ÚZEMIE VO FRANCÚZSKU	DAYTON PUBLIC RADIO	HLÚPA ŽENA (PEJOR.)	MOHAMED. TEOLÓG	POMÔCKY: CRÉTIEN, ARTOIS, RILLO, EVAUD, ENAK, OLOV, AMÁT, TROPHINOS	FRANCÚZSKE MUŽ. MENO (KRISTIÁN)	KRIK	SAMCE KÓZ	POMÔCKY: IRENEUS, OVOT	VRCHNÝ KARBÓN	ZHODNE, ROVNAKO	STARŠIE MUŽ. MENO
VZADU (NÁR.)								CYCLIC REDUNDACY CHECK (SKR.)				ALLIANCE TECHNOLOGIE INFORMATIQUE			
OTRHAL								PRÍSTROJ NA REAKCIE				MENŠIA SPOLOČNOSŤ			
1.ČASŤ TAJNIČKY															
DETTO (SKR.)					MUŽSKÉ MENO					RIEKA NA ALJASKE					
LOTYŠSKÝ SPOLOČENSKÝ TANEC					LIHOVINA (ZAST.)					ARALSKÉ JAZERO (HOVOR)					
ŠTÁT USA					ZN. NÁKLADNÉHO AUTA					VERU (EXPR.)					
BARIKÁDA				PÁS KU KIMONU	VLÁKNA LISTOV BANÁNU			SÚVIS SO VZDUCHOM			ZOHOL. SKRIVIL				
				AUTOMOBILKA V ARGENTINE				INTER. LAW ASSOC. (SKR.)							
	NÁRADIE NA ORANIE	MENO RICHARDY	MUŽSKÉ MENO					BEZ ODEVU	AUSTRÁLSKY PAPAGAJ						CUDZIE MUŽ. MENO
			MUŽSKÉ MENO (31.1.)					2.ČASŤ TAJNIČKY	RUSKÁ RIEKA						OPĀT
ZRETELNE, OSTRO										HUKOT, BUCHOT					
										OMĀM ALKOHOLOM					
HODNOTA (MAT.)							ZÁMENO					FYZIKÁLNA VELIČINA (NEWTON)			
							MPZ TURECKA					HORSKÁ SLUŽBA (SKR.)			
UŠATÉ ZVIERA, ZAJAC						GRÉCKE MUŽ. MENO (TROFÍN)									
MENO HALINY						ŽENSKÉ MENO									

Predmety, ktoré si Milan Rastislav Štefánik priviezol z Tahiti, najväčšieho ostrova Francúzskej Polynézie, predstavuje výstava Tahiti v Slovenskom národnom múzeu na Vajanského nábřeží. Štefánik si pri odchode z Tahiti okrem vecí každodennej potreby a rôznych vzácnych artefaktov pribalil do kufrov aj niekoľko drevorytín a drevorezieb francúzskeho maliara Paula Gauguina, ktorý tam bol pred ním. Objavil ich (dokončenie v tajničke) pri chatrči jednej domorodej ženy.

Výstava Tahiti je venovaná 130. výročiu Štefánikovho narodenia a 100. výročiu jeho pobytu na ostrove. Potrvá do mája 2011. (Správne odpovede nám, prosím, neposielajte, v tejto rubrike sa nesúťažá o nič.)

Prepoja Bratislavu cyklochodníky?

Snahou samosprávy Bratislavy je prepojenie jednotlivých mestských častí hlavného mesta cyklochodníkmi. V súčasnosti je zabezpečené prepojenie s Petržalkou, Starým Mestom, Rusovcami a Čunovom cez cyklistický chodník popri Chorvátskom ramene a Medzinárodnú dunajskú cyklistickú cestu (pravobrežná hrádza Dunaja). Ružinov je prepojený s centrom Bratislavy cez Ružinovskú ulicu po Trenčianskej s pokračovaním po komunikáciách pre motorovú dopravu.

Samospráva hlavného mesta zabezpečuje výstavbu hlavných mestských cyklotrás v Bratislave cez svoju príspevkovú organizáciu Správa telovýchovných a rekreačných zariadení. STARZ doteraz zrealizoval a vyznačil 80 kilometrov cyklotrás. Ide predovšetkým o cyklochodníky pre rekreačné účely a približne 15 kilometrov tvoria cyklochodníky mestského charakteru.

V Bratislave sú však celkovo obmedzené podmienky pre vytvore-

nie cyklochodníkov na bezpečnú cestu do práce, a to aj pre obmedzené priestorové možnosti, zložité vlastnícke vzťahy a legislatívu, ktorá je zameraná predovšetkým na motorovú dopravu. Hlavné mesto preto už niekoľko rokov iniciuje (v mesiacoch apríl až október) prevoz cyklistov do okrajových rekreačných častí Bratislavy formou cyklobusov.

Bratislava svojou polohou vytvára výborné podmienky predovšetkým pre rekreačnú cyklistiku s možnosťou využitia existujúcich cyklochodníkov v Rakúsku a napojením sa na ďalšie regionálne cyklistické trasy, napríklad:

Záhorskú magistrálu, ktorá sa napája na cyklistickú trasu popri rieke Morave a vedie cez Malacky, Veľké Leváre do Skalice a Senice.

Karpatskú cyklistickú cestu, ktorá spája Bratislavu so Svätým Jurom.

Dunajskú cyklistickú cestu – ide o najznámejšiu európsku cyklistickú trasu, ktorá vedie z Ne-

mecka cez Rakúsko a Slovensko do Maďarska. Na Slovensku vedie od hraničného priechodu Berg po pravobrežnej hrádzi Dunaja celým územím Petržalky po priehradné dielo v Gabčíkove. Druhá vetva trasy začína na Prístavnom moste, cez ktorý je prevedená na ľavú stranu Dunaja a pokračuje po hrádzi súběžne s tokom Dunaja až po Štúrovo.

Moravskú cyklistickú cestu, ktorá sa začína na ľavom brehu Dunaja pod Novým mostom a pokračuje nábrežím (proti toku rieky) popri Karloveskej zátoke a Devínskej ceste do Devína, odkiaľ vedie pozdĺž rieky Moravy do Devínskej Novej Vsi a ďalej smerom na Záhorie.

Vajnorskú cyklistickú cestu, ktorá sa začína na nábreží pod Starým mostom a prepája centrum so severovýchodným okrajom mesta popri vnútornom dopravnom okruhu.

(rm)

Bratislava má podľa prijatej koncepcie tieto hlavné mestské trasy (vybudovanie viacerých úsekov sa však ešte len pripravuje):

Dúbravská cyklistická radiála - vedie od mosta Lanfranconi Líščím údolím v Karlovej Vsi do Dúbravky a Devínskej Novej Vsi.

Lamačská cyklistická radiála - vedie od Karpatskej

cyklotrasy (Červený most) cez Lamač do Záhorskej Bystrice.

Okružná trasa Slovnaft - v budúcnosti má priečne prepájať cyklotrasy od Račianskej po Malý Dunaj.

Trasa popri Chorvátskom

ramene - vedie od Starého mosta popri Chorvátskom ramene, s vetvou na Starohájskej a napojením na Dunajskú cyklistickú cestu.

Trasa popri Malom Dunaji - vedie od Dunajskej cyklistickej cesty (Pálenisko) po hrádzi Malé-

ho Dunaja.

Prístavná ulica - spája most Apollo s Prístavným mostom na ľavej strane Dunaja.

Račianska radiála - vedie od Vajnorskej cyklotrasy smerom na Krasňany a Raču.

Ružinovská radiála - vedie cez Páričkovu, Trenčiansku, Ružinovskú po začiatok Vraku-
ne.

(rm)

Pravá chvíľa na prezutie prišla skôr ako sme čakali

Hoci dlhoročné skúsenosti naučili motoristov, že ideálny čas na prezúvanie zimných pneumatík je od októbra do konca novembra, nemusí to byť vždy pravda. Tento rok je to všetko inak – skôr.

Najdôležitejším faktorom by mali byť prevádzkové podmienky, teda teplota vozovky a vzduchu. Optimálne pre používanie zimných pneumatík sú teploty pod 7°C. Pri dosiahnutí týchto nízkych teplôt je už predpoklad nielen toho, že v niektorých miestach môže byť vozovka namrznutá, ale zmes zimnej pneumatiky je práve na tieto a nižšie teploty optimalizovaná. Experti zdôrazňujú, že hlavný fígel zimnej pneumatiky totiž nespočíva len

v tom, že má inú vzorku, ktorá spôsobuje lepší záber kolesa na snehu či ľade, ale predovšetkým v zmesi, z ktorej je vyrobená. Zimná guma je mäkkšia. Za prezutie plášťov zaplatíte priemerne od 25 až do 60 eur, čo závisí od rozmeru pneumatiky, ale aj disku. Pri ocelových diskoch (vrátane vyváženia) zaplatíte od 25 – 50 eur, pri hliníkových (vrátane vyváženia) od 35 do 60 eur. Výmena kolies s vyvážením vás vyjde na 20 eur.

Mnohí vodiči sa bránia výmene napríklad aj preto, že sa domnievajú, že zimné pneumatiky nie sú určené na rýchlu jazdu. Výrobcomia však dnes dokážu uspokojiť všetkých. Existujú už zimné pneumatiky s konštrukčnou rýchlosťou

až do 240 km/h.

Dobre vedieť...

*S prvým mrazíkom meniť letnú pneumatiku za zimnú je už neskoro.

*Pri domácej výmene pneumatík si zadovážte momentový kľúč. Je použiteľný na všetky vozidlá, pretože je nastaviteľný na rôzne hodnoty. Väčšina matíc osobných aut sa uťahuje napr. na 180-220Nm. Hodí sa aj na motocykel. Pri montáži pneumatík vzduchovou pištoľou trvajte na skontrolovaní. Potom si môžete byť istí, že koleso v prípade defektu povolí aj menej svalnatý jedinec a skrutky sa vám pri jazde samovoľne neuvolnia.

Zimné pneumatiky musia byť na všetkých štyroch kolesách vozidla, nemali by byť staršie ako štyri roky a hĺbka dezénu nemá byť menšia ako štyri milimetre

*Najlepšie je mať všetky pneumatiky trvale namontované na diskoch a meniť iba kolesá. Vždy majte celé sady pneumatík – teda 4 letné a 4 zimné. Nesnažte sa ušetriť tým, že necháte 2 letné a kúpíte iba 2 zimné. Ak máte na jednej náprave dve zimné a na druhej necháte letné pneumatiky, tak môže dôjsť pri jazde na zľadovatenej povrchu k veľmi nebezpečným situáciám.

*Univerzálne pneumatiky neexistujú; buď sú vhodné na letnú prevádzku, alebo na zimnú.

*Použitie vhodných zimných pne-

umatik má výrazný vplyv na bezpečnosť. I za sucha pri teplote 0°C je rozdiel v brzdných dráhach zimnej a letnej pneumatiky 3 m, pri -10°C je to 7 m a pri -20°C dokonca 12 m. Na snehu a námraze sa tento rozdiel ešte zväčšuje.

*Pozornosť by ste mali venovať aj hĺbke dezénu, ktorá by nemala klesnúť pod 4 mm.

*Neriskujte a vymeňte si pneumatiky. Pokuta za letné pneumatiky sa môže vyšplhať až na 60 eur.

(buj)

